NATIONAL LIBRARY
MAR 12 1971
BIBLIOTHEQUE NATIONALE

THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U.S.A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi". Business Office: 491 College St., Toronto 174, Ontario, Canada. Editor-in-Chief: KRIŠS SIDARS. Telephones: 921—7121: 465-7902. United States Editorial Offices — New York: Editor — V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A. Chicago: Editor — I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A.

WEDNESDAY, FEBRUARY 24, 1971

LATVIJA
AMERIKĀ

16. N-RS. TRESDIENA, 1971. GADA 24. FEBRUARIS 21. GADS

SECOND CLASS MAILL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 15 centi

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Atbildīgais redaktors: KRIŠS SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; tālr. 465—7902. Birojs: 491 College Street, Toronto 174, Ont., Canada; tālr. 921—7121. Nujorkas redakcijas vadītāja: V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U. S. A. Tālrunis 994—7917. Čikagas redakcijas vadītāja: I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774—5744. Redaktors Eiropā: V. SKULTANS, 605 Offenbach/Main, Waldstr. 28. West-Germany.

Saimniecisko darbinieku sarīkojuma vadība ar etnisko grupu pārstāvjiem saimniecisko darbinieku dienā 14. februārī Toronto. Pirmā rindā no kreisās: Elizabete Švenne, Alfons Pasuste, K. T. Dunsmore, A. Budrēvics, Dr. J. Kaskelis, A. Pasuste un A. Svenne. Aizmugurē no kreisās: A. Amoliņš, A. Gribusts, H. Dītrichs, B. Borkness, I. Andrejsons, C. Nusko, A. Kaktiņš, D. Danlops un P. Rasiņš.

Foto: J. Liģers

A. Sedasdēls

Kaimiņu talka

IGAUNIJAS SVĒTKOS 24. FEBRUARĪ

1919. gada sākumā komūnistu ieņemtajos valsts ziemeļu novados plosijās neaprakstāmi nežēlīgs terrors un vardarbība. Bija pagājuši 2 g. kopš okt. revolūcijas. Ja šai laikā komūnisti vēl nebija paspējuši pilnīgi izstrādāt un pielietot savas inkvizīciju un slepkavību metodes, tad šī iespēja tiem pavērās pāris gadu vēlāk, trakojot ar savām zvērībām Baltijas valstu rajonā. Viņu izrīcības ieņemtajos apgabalos pārsniedza katru iedomājamo robežu un vēl tagad mūsu prāts sastingst un domāšana apstājas, atceroties lielinieku vardarbības un slepkavošanas kāri pirms vairā kā gadu pussimta.

Kādā bargā janvāŗa naktī, salam sakāpjot līdz Sibirijas gradiem, ar savām, toreiz vēl zēna acīm raugoties, pa aizkaru spraugu redzēju ainu, kas nav aizmirsusies vēl šodien: Pa ceļu, gar mūsu mājām, dzina pulciņu cilvēku. Tie bija izģērbti līdz apakšveļai un basām kājām... Viņi briesmīgi sala un vaimanāja, bet šos kliedzienus mēģināja apklusināt sarkanie gvardi, sistdami nelaimīgos ar šauteņu laidēm... Viņus dzina uz nošaušanu. Vēlāk atklājās, ka ieganstā šai mežonīgai izrīcībai bija nelaimīgo atteikums vietējai izpildu komitejai — braukt šķūtīs, lai novestu arestētos lauksaimniekus uz Valmieras tribunālu.

Kremļa trenētās ordas mūsu zemes novados jāva valu cilvēka viszemākiem instinktiem. Slepkavošana, rekvizīcijas, īpašumu laupīšana, aresti un spīdzināšanas aizsniedza apmērus, kas jau gāja pāri prāta robežām. Šādā noskaņā un apstākļos dzīvojot iedzīvotāji ar sasprindzinātu uzmanību vēroja un gaidīja — sadzirdēt vismazāko čukstu, kas vēstītu par asiņainās varas sabrukumu, dzīves un dzīvības atpestīšanu no neaprakstāmām ciešanām.

Laikam jau vistumšākā nakts slēpj sevī rīta gaismu. Un tā arī notika. Mūsu ziemeļu kaimiņi — igauņi jau bija uzsākuši cīņu pret sarkaniem moskļiem, paspēdami iztriekt iebrucējus no plašiem savas zemes novadiem. Drīz vien visa viņu zeme bija atbrīvota. Bet tad arī gar mūsu ziemeļu robežu sāka plaiksnīties ugunis.

Lai atvairītu katru tālāko sarkano uzmākšanos, igauņi uz pēdām sekoja atkāpjošos bandām un tādā ceļā, gluži dabīgi, tika atbrīvota arī mūsu Valka un Rūjiena līdz ar 7 pagastiem. Igauņu akcijai lielu spēka pastiprinājumu deva ap 2000 somu brīvprātīgo vīru, kas izcēlās ar aukstasinību un varonību, iedvešot pretiniekā milzīgu pāniku. Jāpiemin, ka izšķīrēju notikumu sākumā igauņu territorijā izauga arī 6 latviešu pašaizsardzības rotas un šo vienību pamatsastāvs saņēma algu, uzturu un telpas no igauņu armijas. Faktiski šīs rotas arī bija pirmais iedīglis vēlāk topošajai Ziemeļlatvijas armijai, un tur arī bija saskatāms sākums ieroču brālībai ar igauņiem. Ar katru atbrīvoto zemes novadu ziemeļos, skaitliski pieauga arī mūsu vīru rindas. Noslēgumā abi sabiedrotie vēlreiz apliecināja savu ieroču brālības stiprumu, sakaujot landesvēru pie Cēsīm 1919. gada jūnijā. Tā igauņi rūpēs par savai zemei tikko izkaļoto brīvību un zemes robežu nodrošināšanu bija metušies smagā un daudz upuriem apliecinātā talkā, kuŗai izpaliekot, apstākļi varēja ievirzīties gluži citā, pat grūtā pasaŗā gultnē.

Lielinieku pastrādātās zvērības visā pilnībā atklājās pēc to padzīšanas, gluži kā 1941. gadā, kad kļuva zināmi nogalināto un spīdzināto saraksti, uzieti un atrakti masu kapi. Gulbenes un Valmieras revolūcionārie tribunāli uzvandīja noziegumus, kuŗu priekšā nobāla Čingishans ar Jāni Briesmīgo... Pēcrevolūcijas gados lielinieki bija apguvuši mocību papēmienus un metodes, kuŗus vesela cilvēka saprāts atteicās apjaust. Līdzīgas zvērības komūnistu bandas bija pastrādājušas arī igauņu zemē un tas izraisīja kaimiņu tautā dzelžainu un nesamierināmu nostāju iepretim komūnismam. Varam iedomāties, ko gan izjuta un pārdzīvoja igauņu tauta, kad tā reizē ar mums un lietuvjiem dienvidos zaudēja savu brīvību un valsti, krītot par nevarīgu upuri tam pašam ienaidniekam, kas jau bija slepkavojis, iznīcinājis un terrorizējis igauņu zemi 1918. gadā.

Kā toreiz cīnījamies pret vienu kopīgu ienaidnieku niknāko un brutālāko, kāds vien bijis abu sabiedroto tautu vēstures posmos, tā šodien esam paklauti tā paša ienaidnieka dzelžainam papēdim.

Neviens vēl nav nācis talkā nedz igauņiem, nedz mums, lai mūsu tautām uzspiestajā verdzības tumsā iestarotos kaut kas no cerībām un brīvības.

Un ja vēl šodien, pēc tik gara verdzības posma, igauņi ar savu zemeļnieku raksturu, sīkstumu un izturību spītē sātaniskai varai, kas tiem uzgūlusies, nākdama no tirannijas apsēstajiem austrumiem, tad lai zinām un ticam, ka mūsu kaimiņi arī nākotnē nezaudēs savu etnisko seju, varēšanu un nacionālpolitiskos nolūkus, un ar dzili sevī slēptām alkām pēc brīvības, varonīgi izturēs līdz brīdim, kad jaunu cīņu dārdoņā vai sarkanai lavīnai sašķīstot pārmaiņu brāzienos, viņu vēsturiskajā Domkalnā nomaināsies karogi.

Kārlis Tannis,
kalpakietis

Ģenerāļa Baloža 90. dzimšanas dienu pieminot

Šogad, 20. februārī, pagāja 90 gadu kopš piedzima Jānis Balodis. Viņa šūpulis bija kārts Trikatē. Ar ģen. J. Balodi, toreiz kapteini, iepazinos, kad 1919. gada 9. februārī ierados Rudbāržos kopā ar kaŗavīru grupu kā papildinājumu no sapieŗu rotas Liepājā.. Mūsu grupu iedalīja bataljona sakaru nodaļā. Man ierādīja gultu kapt. J. Baloža izstabā, taču gulēt tajā nebija lemts, jo biju norīkots nakts dežūrā, kaut gan kapteinis laipni aicināja būt viņa istabas biedram. Vēlāk man ierādīja citas telpas. Ikreiz, kad nejauši satikos ar kapt. J. Balodi, viņš allaž draudzīgi aprunājās kā klājās, kādas jaunas ziņas saņemtas no Liepājas, kur dzīvoja mana māte.

Tā paša gada Ziemsvētkos pēkšņi saslimu un mani ievietoja kaŗa slimnīcā Rīgā. Pēc atveseļošanās ārstu komisija man piešķīra trīs mēnešu bezalgas slimības atvaļinājumu. Atgriezos Liepājā pie savas mātes, bet trūka naudas līdzekļu eksistencei un veselības atgūšanai. Aizrakstīju Jānim Balodim, tad jau pulkvedim, vēstuli, lūdzot viņa atbalstu. Pēc nedēļas mani izsauca uz Zemgales divīzijas štābu, kur paziņoja, ka virspavēlnieks man piešķīris naudas pabalstu, kuŗu tā laika Latvijas banķas Liepājas nodaļa spēja izmaksāt tikai pa daļām, 3 vai 4 nedēļu laikā. Mani piedalīja pie kādas vienības uz uzturu un algu, kamēr atveseļojos galīgi.

Pēc atgriešanās Rīgā kādu dienu nejauši satiku plkv. J. Balodi uz ielas. Viņš rūpīgi apvaicājās vai pabalstu esmu saņēmis Arī vēlāk, satiekoties uz ielas, sabiedrībā vai Kaļķaka bataljona kaŗavīru sanāksmēs, plkv. Jānis Balodis arvien draudzīgi sniedza roku un brīdi sirsnīgi aprunājās.

Nelaikā ģen. Jāņa Baloža dzīves gaitas Latvijā visiem zināmas. Tā nebija karjēra nolūkā gūt sasniegumus un līdzekļus dzīves mērķu īstenošanai, bet karjēra, kuŗas pamatā bija viņa sirdsdegsme par Latviju, par savu tautu un tās brīvību. Ģen. Jānis Balodis savā lielumā izauga no cīņām, no kaŗa lauka, bez protekcijām un politiķu labvēlības. Viņš bija savā vietā un savā laikā,kad turpināja pulkveža Oskara Kalpaka darbu. Viņa nopelni auga ar armijas panākumiem kaŗa laukā. Armija un ģen. J. Balodis bija viena miesa un viens gars, tāpēc viņš bija tik populārs savu kaŗavīru vidū. Bermonta uzbrukuma laikā, kad Jāni Balodi iecēla par armijas virspavēlnieku, visi juta, ka šā vīra vadībā mēs uzvarēsim. Tā arī notika.

Visa ģen. J. Baloža dzīve cieši saaudusies ar viņa tautu, ar tās likteņiem, izbaudot mūža pēdējos gados savas dzīves kausa visasāko rūgtumu. Pēc Latvijas pēdējās okupācijas, kad liela tautas daļa devās trimdā, bet dzimtenē palikušie nogrimā komūnistu terrorā un neziņā, mums, brīvajā pasaulē izkļuvušajiem, nebija īsti zināms ģen. J. Baloža liktenis. Tikai pēc ilgiem gadiem svešumā uzzinājām, ka sirmais ģenerālis vairāk kā 13 gadus pavadījis Vladimiras cietumā. Chruščovam nākot pie varas un sakarā ar viņa jauno politiku, kad Staļina laika upurus skāra plaša amnestija, no apcietinājuma 1960. gadā atbrīvoja arī ģen. J. Balodi,, kas pēc tam atgriezās Rīgā un apmetās pie radiem, cik zināms, Tērbatas ielā 4. Tur viņš pārnakšņojis kaŗavīra gultņā, kas dienā bija novietota zem klavierēm. Ģenerālim pensiju nepiešķīra, bet viņam ik mēnesi izsniedza mazu pabalstu, laiku pa laikam saņēma arī veltes no svešumā dzīvojošiem tautiešiem.

Daudzi vecie Rīgas latvieši pazina ģen. J. Balodi arī pēc ilgo gadu pavadīšanas padomju ieslodzījumā. Tā, pēc atgriešanās Rīgā un apmeklējot Centrāltirgu, kas komūnistu varas laikā pārdēvēts par kolchoznieku tirgu, sirmo ģenerāli apstāja liels tirdzinieku bars. Dzīvodams Rīgā, ģen. J. Balodis sirga ar aknu kaiti, taču par spīti pārciestajiem smagajiem gadiem un savam vecumam, viņu slimība nespēja tik ātri pievarēt. Aknu kaitei bija nepieciešamas kādas patentētas tabletes, kuŗas Pad. savienībā neražoja. Pasaulē izkaisītie kalpakieši un citi draugi gādājām līdzekļus, lai ģenerālis vajadzīgās zāles saņemtu Nelaikis ģen. H. Tepfers bija griezies pie Zviedrijas Sarkanā krusta valdes Stokholmā, lai zāles nosūtītu uz Latviju ar Sarkanā krusta vidutājību. Kad zviedri atteicās, bija jāmeklē citas legālas iespējas, lai zāles nogādātu sirgstošajam ģenerālim, kas sekmējās un viņa veselības stāvokli izdevās kādu laiku uzturēt.

Ģenerālis vasaras mēdza pavadīt Saulkrastos. Tur viņš dzīvoja arī 1965. gada vasarā. Taču sirdzēja spēki bija jau tā izsīkuši, ka viņš tā paša gada 8. augustā slēdza acis uz mūžu. Ģenerālis Jānis Balodis atdusas savā kādreiz izkaŗotajā zemē, Meža kapos Rīgā. Nāves ziņa vietējā presē neparādījās. Tomēr vēsts par viņa apbedīšanu izplatījās kā uguns, un kad. ģen. Jāni Balodi guldīja zemes klēpī, kapsētā bija sapulcējušies ap 4000 pavadītāju.

Ģenerāļa Jāņa Baloža vārds būs arvien saistīts ar Latvijas valsts izkarošanu un nodibināšanu. Viņa kara nopelni atzīti pat sevišķi izciliem un tāpēc viņš ir visu triju šķiru Lāčplēša kaŗa ordeņa kavalieris. Mēs, ģen. J. Baloža līdzgaitnieki, kas vēl dzīvi esam, ar prieku atceramies tās kopējās kaŗa gaitas, kad viņa virsvadībā cīnījāmies armijas rindās par Latvijas brīvību un neatkarību.

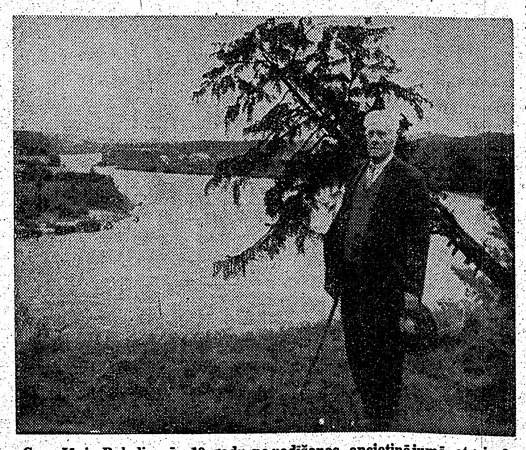

Ģen. Jānis Balodis pēc 13 gadu pavadīšanas apcietinājumā atgriezās dzimtenē. Šajā uzņēmumā, kas izdarīts 1962. gada 22. jūlijā, viņš redzams pie Sēlpils. Aizmugurē skats uz Daugavu.

Ģen. Jānis Balodis Latvijas neatkarības laikā.

SESIJA NOTIKS DIVOS LATVIEŠU ĪPAŠUMOS

LATVIEŠU NACIONĀLĀS APVIENĪBAS KANADA VALDES SĒDE TORONTO

Vadoties no domas, ka visiem latviešu īpašumiem jādod iespēja uzņemt Kanadas latviešu nacionālās dzīves vadītājus, LNAK jaunievēlētās 10. padomes pirmā sesija šogad notiks divās vietās — 13. martā plkst. 10 rītā Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu zālē, bet 14. martā plkst. 10 rītā DV namā Toronto. Sesijā ierasties apsolījuši Latvijas konsuls Montrealā V. Tomsons un Brīvās pasaules latviešu apvienības, kā arī Amerikas latviešu apvienības valdes priekšsēdis U. Grava. Sesijā vēl dibināmajam „simtdolarnieku fondam" savu iemaksu čekus iesūtījuši trīs jauni LNAK mūža dalībnieki — Jānis un Sofija Kukņa no Bramptonas un Kārlis Bencons no Toronto, ar ko mūža dalībnieku skaits jau pieaudzis uz 20.

LNAK valdes sēdē 16. februārī Latviešu namā, pārrunājot priekšdarbus padomes sesijai, konstatēja, ka izgatavojamam darbības pārskatu kopojumam, kaut materiāli jau nododami iespiešanai, ziņojumus vēl nav nodevuši LNAK kultūras nozares vadītāja I. Viksna un informācijas nozares vadītājs J. Dreifelds. Arī organizācijas un draudzes vilcinās ar savu deleģēto padomes locekļu paziņošanu, kas bija izdarāms līdz 15. februārim. Bez dažiem iepriekšējo LNAK sēžu atreferējumos jau minētajiem, starplaikā pieteikti vēl tikai 4 deleģētie padomes locekļi — Ilze Šmite no Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā, O. Grebže no Toronto latviešu biedrības, T. Zandersons no Latviešu kaŗa veterānu - strēlnieku biedrības Kanadā un A. Budrēvics no Latviešu saimniecisko darbinieku apvienības Kanadā. Tā pagaidām zināmi tikai 6 deleģētie padomes locekļi, kuŗu kopskaitu var paredzēt uz apmēram 20. Novilcinātās pieteikšanās dēļ ir iespējams, ka vēlāk pieteiktajiem deleģētajiem padomes locekļiem vairs nevarēs izsūtīt visus paredzētos materiālus, lai tie spētu sesijai pienācīgi sagatavoties.

J. Mežaks ziņoja, ka LNAK padomes prezidija priekšsēdis prof. A. Dreimanis valdi lūdzis īpašā sarakstā sakārtot visas aizvadītajos gados LNAK padomes sesijās pieņemtās rezolūcijas, kuŗas ir nozīmīgas un joprojām spēkā, lai novērstu līdz šim it bieži piedzīvoto, ka līdzīgus ierosinājumus iesniedz arvien par jaunu, ar to apspriešanu, pieņemšanu vai noraidīšanu zaudējot daudz vērtīga sesijas laika. Izskatot visus sesiju protokolus no 1957. — 1970. gadam, šāds pieņemto rezolūciju sakopojums, skaitā 36, arī sagatavots, ko kopā ar pārējiem materiāliem izsūtīs visiem ievēlētajiem un latkus pieteiktajiem deleģētajiem padomes locekļiem.

J. Grodnis iepazīstināja ar sesijai iesniedzamajiem LNAK statūtu papildinājumiem pie paragrafa par LNAK dalībniekiem paredzot divus jaunus apakšpunktus par goda un mūža dalībniekiem. Valde šo statūtu pa-

(Beigas 5. lpp.)

DELEGĀTU SAPULCEI TUVOJOTIES

KANADAS DV ZEMES VALDES SĒDES LĒMUMI

Sakarā ar 5. un 6. martā paredzēto Kanadas DV nodaļu delegātu sapulci, Kanadas DV zemes valde savu pēdējo sēdi noturēja 14. februārī, priekšsēža E. Krūkas vadībā. Viņš ziņoja, ka Kanadas latviešu dziesmu svētku biedrība piešķīrusi 1000 dol. nesen godalgotā komponista J. Norviļa dziesmu krājuma izdošanai un ierosinājusi to izdot kopīgi. Valde šim ierosinājumam piekrita.

E. Krūka ziņoja arī, ka ASV DV zemes valde noraidījusi līdzdalību kopīgo sporta tērpu iegādei latviešu sportistiem. Bez tam, kā zināms, vienveidīgs tērps jau pastāv vieglatlētiem. Jautājuma tālāku izšķiršanu atstāja nākošai Kanadas DV zemes valdei. No DV Montreālas nodaļas saņemts ierosinājums 1971. gada Kanadas DV meistarsacīkstes rīkot Montrealā, nodaļas lauku īpašumā Ezerkalnos. Ierosinājumu nolēma nodot delegātu sapulces izšķiršanai.

No DV Hamiltonas nodaļas saņemts paziņojums, ka par nodaļas valdes priekšsēdi ievēlēts A. Kalupnieks, 3 Belulah Ave., Hamilton 12, Ont. Līdzšinējam valdes priekšsēdim E. Pulciņam, kas vēlēšanās nekandidēja, Kanadas DV zemes valde vienojās izteikt pateicību par rosīgu un sekmīgu darbu nodaļas vadībā.

DV Britu Kolumbijas nodaļa 1972. gadā atskatīsies uz 20 gadu darbību un šajā sakarībā iesniegusi ierosinājumu uzticēt tai Kanadas DV dienu rīkošanu. Valde no-

(Nobeigums 4. lpp.)

LASĪTĀJU VĒSTULES

PRASĪTA ATBILDE RAKSTNIEKAM GUNĀRAM IRBEM

Lai ir atļauts atbildēt arī rakstniekam Egilam Kalmem, ka nedomāju rakstīt prasīto filozofisko grāmatu par „patieso skaistumu", jo par to daudz ir rakstījuši citi. Steidzīgi ieteiktu palasīt prof. P. Jureviču, Z. Mauriņu un vairākus citttautu autorus (Jaques Mantain, Thomas Merton un jo sevišķi tagad ļoti populāro Sir Kenneth Cark) par mūsu civilizācijas patiesajiem skaistumiem un to pirmavotiem.

Rakstniekam Gunāram Irbem centīšos atbildēt iespēju robežās, bet arī šoreiz tikai kā grāmatu lasītājs un nevis kā literatūras kritiķis, par kādu, laikam, mani grib dēvēt Gunārs Irbe.

Tomēr nevaru atļauties nosaukt visu rakstnieku un dzejnieku vārdus, kuru darbus es sevišķi augstu nevērtēju, tāpat kā G. Irbe nejustos ērti uz manu pieprasījumu publicēt to Stokholmas latviešu ārstu vārdus, kuri viņam neliktos pietiekami kompetenti savā arodā. Liekas, man nav jāatbild jautājums — „Kam nevajadzīgi sārņi? Dr. E. L.?" To vienkārši nesaprotu, tāpat kā nesaprotu domu par nereālitātes kopēšanu.

Ar lielu izbrīnu lasiju G. I. domas tieši brīvās mīlestības jautājumā, kuru viņš nepārprotami aizstāv ne tikvien kā pateicīgu materiālu literāriem tematiem, bet arī ,laikam, kā jaunās morāles bausli. Tiesa, ka par to ir rakstījuši daudzi lieli rakstnieki, bet tikai — kā? To ideālizējot, vai parādot kā negatīvu, destruktīvu elementu cilvēku sadzīvē? Gēte savā Faustā brīvo mīlestību neideālizē, bet meistarīgi parāda visā tās traģiskumā. Bet Gunārs Janovskis savā „Pēc Pastardienas" to atstāj kā normālu dzīves parādību: „Mēs viens otram esam pati dzīve"...

Es piekrītu G. I. domai, ka Latvijā rakstnieki un dzejnieki ir citādākos apstākļos un ar citādu pieeju daudzos jautājumos. Daudzi latviešu rakstnieki trimdā un dzimtenē atrodas mainītās lomās. Viņi, kas jau ir izbaudījuši visas šķīstīšanas ugunis, ir kļuvuši daudz apgarotāki un skaidrāk saredz dzīves īstās vērtības un cīnās par tām, kā arī pret necilvēcīgo varu. Kā tādu var minēt nelaiki Ilzi Kalnāri. Bet šai pusē, ironiski, dara pilnīgi pretējo — ideālizējot un sludinot visas tās mācības, ieskaitot brīvo mīlestību, uz kuŗām balstās visa vergu sistēmas filozofija. Daudzi citi, ja nedara to, tad tērē savu laiku un talantu knibinoties ap trimdas letiņu nebūšanām, priecādamies par savu ražojumu labu noiešanu tirgū.

Nopietnus un skaistus literārus darbus var uzrakstīt arī ar ideālu pieeju kā mīlestības, tā sadzīves jautājumos. Tādi ir A. Rasas stāsti un noveles, kā arī viņa romāns „Ceļa meklētāji". Šai pēdējā arī gandrīz aizmirstā pagātnes mīlestības epizode ideāli atrisinās. Tur uzvar cilvēks, nevis dzīvnieks.

Bīskaps šīns ir teicis, ka nemieri un kaŗi kaujas laukos esot modernā cilvēka dvēseles nemiera un naida ārējais atspulgs. Arī rakstnieku darbi ir rakstnieku iekšējās dvēseles ārējis atspulgs. No tā var redzēt, ka mūsu trimdas rakstnieku liela daļa pašreiz pārdzīvo divas trimdas krizes: fizisko — kā izdzīti no savas dzimtenes un garīgi intelektuālo — kā tālu atšķīrušies no mūsu Rietumeiropas kultūras dzīvinošajām straumēm. Lai to saprastu, der pieminēt kādu citējumu, ko Tālivaldis Ķiķauka, Gunāra Irbes tuvs gara radinieks, ir citējis no Morāvijas kādā no savām pēdējām polēmikām ar citiem rakstniekiem: „Rakstniekam šodien ir viss jāizkrata kā no maisa, jo tikai tā mēs varam būt sakarā ar šo planetu, laikmetu un iezīmēm."

Te rakstnieks nav vairs domāts kā gara vērtību radītājs un meklētājs (kādas lielas vērtības kāds varētu atrast pelavu maisā un kādi putekļi saceļas to izkratot!), bet gan kā okšķerētājs, kritizētājs, vainīgo meklētājs un arī apkārtnes sārņotājs. Nenoliedzami, ka daudzi no mūsu rakstniekiem pat ar lielu lepnumu „izkrata savus maisus", nerēķinoties nemaz kas no tā birst un kur viss birst.

Izbeidzot šo domu izmaiņu, kā man, tā droši vien bez izņēmuma katram tautietim, ir tikai viena vēlēšanās no saviem dzejniekiem un rakstniekiem — lai viņi vienmēr būtu un paliktu savas tautas likteņu teicēji un veidotāji, jo viņu rokās atrodas visu laiku spēcīgākais cīņas ierocis — dzejnieka spalva, kas ir asāka par zobenu.

Dr. E. Laivenieks

☆

ARĪ GRAND RAPIDOS DAMU KOMITEJA DARBOJAS VIRIESI

Ar sevišķu interesi izlasīju „L. A" 11. janvāŗa numura rakstu „No avīznieka piezīmju bloka", kuŗā autors pieskaŗas gan Lucifera Trimdas dzeju grāmatai, gan Klīvlendas latviešu veco strēlnieku kopas dāmu komitejai, kuŗas sastāvā darbojoties vienīgi vīrieši. Jāsaka, tur nav nekā neparasta; ja sieviešu kārtas radījumi var darboties organizāciju vai draudžu pārvaldēs, kādēļ tad vīrieši nevarētu būt piepalīdzīgi un pilntiesīgi locekļi dāmu komitejās. Grand Rapidos, Vienības draudzes mēnešraksta „Draudzes Dzīve" šāgada 1. numurā tiek vēstīts, ka pērngada izbraukumā uz Gaŗezeru par pusdienām gādājuši un saimniekojuši: M. Kušķis, M. Bārdiņš, A. Magone, O. Kārkliņš, M. Kukainis, I. Liepiņš, kopīgas spēles vadījis G. Liepiņš. Kuriozākais šajā notikumu virknējumā (ziņots arī par citiem dāmu komitejas sarīkojumiem) ir tas, ka citā ailē dažas no šīm personām „pārvērtušās" par sievietēm, un tā tas atzīmēts juku jukām. Varētu vēl saprast uzvārdu rakstību kādā dokumentā, jo sevišķi šajā zemē, kad vārdu atticeigi locot var rasties sarežģījumi, bet pilnīgi ignorējot latviešu valodas pamatus latviešu izdevumā lasītājam kļūst šāji ap dūšu.

E. G., Grand Rapidos

☆

VAI TUKŠI VĀRDI?

„Latvija Amerikā" 6. februāŗa rakstā „Vērojumu kultūras darbinieku konferencē Ņujorkā" izteikta nožēla, ka nav ieradies pagājušā gada sarīkojuma dalībnieks Dr. Paulis Birznieks, kas ienesot dzīvību priekšnesumu gaitā.

Šajā vietā atcerēsimies, ka gadu iepriekš Dr. P. Birznieks nāca ar ierosinājumu nekavējoši ķerties pie rakstīšanas par latviešu 1941. gada deportācijām uz Sibiriju.

Tiešām interesanti būtu bijis dzirdēt autora Dr. P. Birznieka domas, kādēļ viņš gada laikā par savu ierosinājumu klusējis un vai paceļot šo problēmu viņam bijuši kādi plānojumi par šī darba veikšanu un redakcijas personālu?

R. Turks, Ņujorkā

☆

PIRTIŅAS UN RIJAS

Raimonds Staprāns savā recenzijā par pagājušās vasaras dziesmu svētku tēlotājas mākslas izstādi Losandželosā, iespiestu žurnālā „Tilts" 108./109. n-rā, nav domājis mani, kā to secina rakstītājs „Latvija Amerikā" rakstā „Glezniecības amatieri Liberts un Kalmīte" 30. janv. 71. n-rā. Minēdams manu vārdu, rakstītājs, droši vien, būs domājis manis gleznotās rijas. Staprāns jau raksta par pirtiņām, un pirtiņa un rija taču ir milzīga starpība (!), bet es vēl nevienu pirtiņu savā mūžā līdz šim neesmu uzgleznojis, tāpat nevienu tautu meitu, arī ne bērzu birzis, ne Rīgas torņus. Gaju kādreiz gleznoju Latvijā un Staburagu arī uzgleznoju Latvijā, būdams skolnieks pamaskolas 3. klasē, bet šos darbus Staprāns nebūs redzējis,jo es pats nezinu, kur tie palikuši.

Jānis Kalmīte, Mineapolē, ASV

☆

KAD ĪSTI JĀSMEJAS?

„Latvija Amerikā", ko arvien lasu ar lielu interesi, 6. februāŗa numurā lasīju D. V. rakstu: „Kas smiesies pēdējais"! Lasīju un pārlasīju, bet nevarēju saprast, ko autors gribējis pateikt? Acīm redzot gribējis uzsvērt Apvienoto nāciju nozīmi, arī kādas rezolūcijas nozīmi, kas pēc teksta ir tik izvairīga, ka to katrs var tulkot pēc sava uzskata. Tas ka Apvienotās nācijas deklarē, ka visām valstīm ir jārespektē citu tautu tiesības pašām noteikt savu likteni, ir jauki. Bet tās pašas Apvienotās nācijas šo principu neattiecina ne uz vienu komūnistu okupēto valsti, sakot (atkal deklarēts princips), ka nevar iejaukties suverēnu valstu iekšējās lietās! Vēl mazāk AN jebkad ir pielaidušas kādu brīvības principu attiecināšanu Baltijas valstu okupācijas lietā. Arvien ir saņemta atbilde, ka nevar iejaukties Pad. savienības iekšējās lietās...

Izskan it kā pārmetums Austrālijai, Anglijai un ASV, ka tās izstājušās no „24 komitejas", t.i. no komitejas,kas apskata koloniālisma izbeigšanas nepieciešamību. Par šo jautājumu raksta arī „Human Events" aprādot, ka ASV nav bijis cita ceļa. Šī komiteja ir pilnīgā komūnistu un viņu Azijas un Afrikas līdzskrējēju dominācijā. Jau gandrīz desmit gadu šī komiteja ir nodarbojusies vienīgi ar denunciācijām par rietumvalstīm un „kapitālistu koloniālisma" nosodīšanu, bet konsekventi ir apgājusi īsto koloniālisma imperiju, Pad. savienības un sarkanās Ķīnas vardarbību un vēl vēsturē neredzētu imperiālistisku izmantošanu. Par to šī komiteja un Apvienotās nācijas klusē.

„Human Events" atzīmē, ka tieši ASV ir visziņotākā antikomūnistiskā valsts un nepārtraukti, nesot lielus upurus, ir centusies aizstāvēt mazo valstu tiesības uz pastāvību. Turpretim Pad. savienība ir 20. gadsimta koloniālā imperija, kas tur verdzībā vairāk nekā 130 milj. nekrievu tautības cilvēku. „Human Events" arī uzsver, ka nevienai nekrievu nacionālitātei Pad. savienībā nav ne mazāko pašnoteikšanās tiesību. Pie tam Pad. savienība ir pakļāvusi savai izmantošanai arī ap 100 miljonu cilvēku austrumu un Centrāleiropā. Tas ir labi zināms, bet līdz šim vēl ne Apvienotās nācijas, ne arī „24. komiteja" nekad nav mēģinājusi teikt kaut vārdu, kas nosodītu padomju koloniālismu! Daudz gan ir runāts par neeksistējošu ASV koloniālisma politiku! Bija sen laiks, ka ASV šo „komiteju" atstāj, lai vismaz nebūtu jāsastāv „komitejā", kas protežē komūnistu propagandu. Kad un kur būs jāsmejas, ir grūti saskatīt.

Lasītājs, ASV

LATVIJA

16. N-RS. TREŠDIENA, 1971. G. 24. FEBRUĀRIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors (dzīvokli un vakaros): Kriš Sīdars, 34 Pasadena Gardens, Toronto 325, Ontario; tālr. 766—2261.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības laināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne tatrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par mēnesi $2.50, 3 mēn. $6.00, 6 mēn. $11.50, 1 gadu $21.00. Atsevišķa numura cena 35 centi. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.20, bet tekstā $4.20—$6.40 par 1 collas slejas telpu.

1970-1971

PASMAIDĪŠANAI

Kāds pārītis apkampies sēž parkā uz sola. Pēkšņi abiem tuvojas kāds vīrietis un met ar roku noslēpumainas zīmes jaunajai sievietei uz sola. Tās partneris pieliec kājās un dusmās iesaucas: „Ko jūs īsti vēlaties, mans kungs?!" — „Ak, atvainojiet lūdzu," pienācējs kautrīgā balsī atsaka, „es tikai gribēju no savas sievas palūgt mājas atslēgu...

☆

Imants iepazīstas ar Mildu, jaunu un glītu meiteni no laukiem, iemīlās viņā un pēc vairākiem randiņiem beidzot iedrošinās viņu ielūgt viesos savā dzīvoklī, kur liek galdā šampanieti un kaviāru. Kad Milda īsi pirms pusnakts pošas mājup, Imants, uzslavu gaidīdams, jautā: „Nu, kā tev patika?" — „Bija ļoti jauki pie tevis," Milda pateicīgi uzsmaida, „tikai tā kazeņu marmelāde garšoja mazliet pēc zivs."

☆

Viņi bija ļoti nabadzīgi, taču jauni un iemīlējušies, tādēļ, ne par ko nebēdādami, apprecējās. „No kā mēs dzīvosim, mīļais?" viņa jautāja. „No mīlestības, dārgā!" viņš bezrūpīgi atteica, jauno sievu noskūpstīdams. Kad tikai pēc pāris dienu ilgā medusmēneša viņš pirmo reizi vakarā pārnāk no darba, viņa sēž kaila uz apsildāmās ierīces. „Ko tu dari?" viņš pārsteigts iesaucas. „Uzsildu tev vakariņas," viņa atbild.

☆

Septiņgadīgā Lienīte mājās atzīstas, ka noskūpstījusi savu klases biedru Jāniti. Māte izbīstas un jautā: „Kā tad tas notika?" — „Viegli jau nebija," Lienīte paskaidro. „Divām draudzenēm bija viņš jāsatur, jo Jānītis gribēja aizbēgt."

☆

„Katrīn, vai tad tev nav nekādu rūpju par savu meitu?" lauku saimniecei jautā kaimiņiene. „Viņa taču pilsētā ir pavisam viena un vientuļa, neviena nepazīstot. Un mazliet vieglprātīga tava Anniņa vienmēr bijusi..." — „Ak, sākumā jau es biški bažījos gan, bet kopš viņa atrakstija, ka atrodas policijas uzraudzībā, esmu mierīga un bez rūpēm," saimniece kaimiņieni nomierina.

Dace Cielava gaidu un skautu jubilejas svētkos saņem apbalvojumu no Gaujas gaidu vienības vadītājas Intas Kalniņas.

Foto: V. Cinis

(81. turpinājums)

Vācu internacionālista klauvēšana pie nacionālām jūtām Kautska tekstā liecina, ka pats sociālisma vadonis nebija brīvs no savas šovinisma tiesas. Autors uzsver, ka tā kā marksisma vadoņi ir vācieši, strādnieku kustība esot pievienojusies sociālismam tieši Vācijā un vācu valodu runātājās zemēs. Pats viņš bija dzimis Prāgā, darbojies Vīnē un Cīrihē, bijis Frīdricha Engelsa privātsekretārs Londonā, līdz kļuva par Erfurtes programmas galveno autoru un redaktoru.

Ka tautas, kuŗās Markss guva lielākos panākumus, tomēr ilgojās ne diktatūras, bet demokratijas, izriet kaut no Marksa sašutuma pilnās vēstules Engelsam 1869. gada 10. augustā, kas autentiskuma labad sniegta oriģinālvalodā:

„Das Vieh (domāti darba ļaudis) glaubt an den zukuenftigen 'Staat der Demokratie'! Unter der Hand ist das bald das konstitutionelle England, bald die buergerlichen Vereinigten Staaten, bald die elende Schweiz." (Tie lopi tic nākotnes 'demokratiskajai valstij'! Klusībā tā viņiem nozīmē gan konstitūcionālo Angliju, gan pilsoniskās Savienotās Valstis, gan nožēlojamo Šveici".) Tai pašā vēstulē Markss pamāca, ka reichstags (vācu parlaments) izmantojams vienīgi kā aģitācijas līdzeklis (Agitationsmittel); tajā nekad (niemals) nedrīkst aģitēt par kaut ko saprātīgu (Vernuenftiges) un strādnieku intereses tieši skaŗošu." (Pasvītrojumi paša Marksa).

Cik labi to bija iegaumējis viņa izcilais skolnieks Ļeņins, izriet no pēdējā pamācībām partijas biedriem: „Cīņā par varu mūs nedrīkst traucēt nekādi principi. Mums jābūt gataviem lietot katru nelikumību, blēdību, viltu un melus." (1920).

Iegaumēsim, ka citētā vēstule atrodama oficiālā Maskavas Marksa-Engelsa institūta uzdevumā 1931. gadā Berlīnē izdotajā monumentālajā Marksa un Engelsa kopoto rākstu krājumā (Karl Marx, Friedrich Engels, historisch-kritische Gesamtausgabe, Werke, Schriften, Briefe, Im Auftrage des Marx-Engels-Instituts Moskau herausgegeben von V. Adoratskij. Marx-Engels Verlag G.M.B.H., Berlin 1931).

Viens jāatceras: Markss 22 gadus pirms Erfurtes programmas pieņemšanas bija pavisam skaidri izteicies pret demokratiju, pret tautvaldību, par marksistisko despotiju, pasvītrojot ar to sava Komūnistiskā manifesta negrozāmību.

Bet lai cik Erfurtes programmas līdzekļi mērķu sasniegšanai arī būtu atšķirīgi na tiem, kādus ieteica kustības vadonis, mērķis visiem marksistiem paliek tas pats: nesaudzīgais, pretdabiskais un tālab arī necilvēciskais komūnisms, kuŗā uz vienu šķiru reducētie valsts iedzīvotāji zaudējuši pat tēviju, jo proletāriāta tam taču tēvijas neesot.

Uzrunājot forumā tautu šēkspīra Jūlijā Cēzarā, Bruts izsaucas:

Kuŗš še ir tik zems un nelietīgs, ka nemīlētu savu tēvzemi?

Visi:

— Neviena, Brut, neviena.

Markss turpretī apgalvoja, ka proletāriātam-strādniekiem neesot tēvijas: Die Arbeiter haben kein Vaterland.

Marksistiskā doktrīna ir tikpat nedabiska, cik necilvēciska. Varmācībā dzimusī marksistiskā valsts iekārta notiesāta uz varmācību visu pastāvēšanas laiku. Tā nespēj reformēties. Hardness ever of hardness is the mother. Cietsirdība allaž ir cietsirdības māte.

Ko īstenībā nozīmē Marksa sludinātā „proletāriāta diktatūra", absolūti nepārprotami pateicis Ļeņins:

„Proletāriāta diktatūra ir likuma neierobežota un uz varmācību balstīta proletāriāta valsts" (Diktatūra proletarijata jestj neograņičennoje zakonom i opirajuščijesja na nacilija gosudarstvo).

Marksistiskā despotija, kas sevi dēvē par „proletāriāta diktatūru," ir despotija pār proletāriātu. Marksistiskie patvaldienieki valda bez likuma, bez tikuma, bez reliģijas pār proletāriātu. Un kas ir šie valdnieki? Marksistu partija.

Kuŗš gan neatceras nostāstu par Sansusi dzirnavnieku Arnoldu, no kuŗa ķēniņš Frīdrichs Lielais vēlējās nopirkt dzirnavas, lai to vietā iekārtotu pils augļu dārzu. Dzirnavnieks atteicās savu īpašumu pārdot: „ne par kādu naudu". Kad ķēniņa aģents dzirnavniekam pasludināja, ka tādā gadījumā ķēniņš varētu viņa īpašumu atsavināt nemaksājot, Arnolds atbildēja:

Ja, wenn wir nicht Richter in Berlin haetten! (Jā, ja mums Berlīnē nebūtu tiesnešu!). Tāds notikums vai anekdots marksistiskā diktatūrā pat sapņos nav iedomājams. 19. februāŗa (vec. st.) manifestu par dzimtnieku brīvlaišanu bija piešķirta ne individuālā, bet kopīpašumā. Šo kopīpašumu zemi — mir, obaščina, ko krievi pazina jau X gadsimtā, ik desmit gadu pārdalīja apstrādājamās strēmelēs pēc katras saimes locekļu skaita. Šāda komūnāla zemes īpašošana latvietim bija sveša un derdzīga. Latvietis nebija arī vācietis, kas zemi apsaimniekoja individuāli, bet dzīvoja pūlī — cieta nevienlīdzību, bet nebija arī krievs, kas to pacieta matā. Komūnisms jeb valsts kapitālisms partijas diktatūrā ar spaidu darba armijām latvietim bija nesalīdzināmi pretīgāks nekā daudziem citiem.

Latvietis gribēja un grib savu zemi, gribēja un grib gūt brīvu attīstības iespēju kā latvietis. Bet vai tas ārpus savas valsts bija iespējams?

Valsts pienākums nav padarīt visus pilsoņus par spaidu darbu vergiem, marksisma dzimtniekiem. Normālas, demokratiskas valsts pienākums ir radīt apstākļus, kas tautas vairākumam dod iespēju ar čaklumu kļūt par īpašniekiem, tā radot veselīgu un arvien lielāku vidusšķiru. To zināja jau Aristotels, kuŗš savā laikā bija izpētījis 50 pilsētvalstu iekārtu, izklāstot savus vērojumus un vērtējumus slavenajā apcerējumā Politika.

Kā še neminēt lielā domātāja un Aleksandra Lielā skolotāja svarīgā traktāta pašu pirmo teikumu: „Katra valsts ir sava veida kopība, un katra kopība nodibināta ar kādu labu mērķi." Šim teikumam seko nākošais: „Bet, ja visas kopības tiecas kāda laba mērķa, (tad) valsts vai politiskā kopība, kas ir augstāka par visām pārējām, un kas iekļauj sevī visas pārējās, tiecas laba mērķa vēl lielākā mērā nekā visas pārējās kopības, sniedzoties pēc visaugstākā labuma." Šais divi teikumos izskaidrots, kādēļ arī latviešu tautai jācīnās par savu patstāvību, par savu valsti.

Pretēji Marksa viedoklim, ka cilvēce būs vislaimīgākā tad, kad visi cilvēki būs reducēti uz bezīpašuma proletariātu, Aristotels no savām studijām, pētījumiem un pieredzes zināja, ka labākā valsts iekārta ir tā, kur pilsoņu vairākums pieder pie vidusšķiras, jo tādā sabiedrībā nav ne despotijas, ne nenovīdības. „Liela tādēļ ir tās valsts laime, kuŗā pilsoņiem ir mērens un pietiekams īpašums."*) Labākā valsts iekārta ir tā, kur valda ne bagātie, nedz nabagie, bet gan vidusšķira.

Markss, pretēji Aristotelam, gribēja šo vidusšķinevis paplašināt, lai tā izlīdzinātu pretišķības valstī, bet gan to iznīcināt.

Atzīmēsim, ka Aristotela vērojumi un vērtējumi pilnam attaisnojušies arī modernos laikos.

*) Aristotels, Politika, IV, xi, 1295b-1296a.

(Turpinājums sekos)

L. Rumaks

Reliģiskā atmora grāmatniecībā

Lai gan brīvo latviešu lielās izklaides un sietuvju aizkavēšanās dēļ vēl nav pilnīga pārskata par pagājušā gada devumu trimdas grāmatniecībā, no jau apzinātiem 162 izdevumiem ar 23.479 lappusēm var spriest par visu gadu. Arī 1970. gads bija tikpat ražīgs kā 1969.gads ,kad apzinot visus izdevumus, kopā sanāca 172. Lai labāk saprastu šo skaitļu nozīmi, atcerēsimies, ka latviešu trimdinieki nacionāli „brīvajā" Pad. savienībā no 1917. — 1937. gadam izdeva tikai 537 iespieddarbus, galvenokārt brošūras.

Ja 1968. gadu varējām saukt par dzejas gadu, jo šajā gadā parādījās vislielākais dzejoļu grāmatu un grāmatiņu skaits, tad 1970. gadu jau tagad zināmo 15 izdevumu dēļ varam saukt par reliģisko grāmatu gadu, kur aktīvi piedalījušies ne tikvien ev.-luterāņu un katoļu mācītāji, bet arī dievturu un jaunās baznīcas pārstāvji, kā arī ne gluži ticīgie latvieši, gan sarakstot, gan tulkojot darbus, kam sakars ar reliģiju. Otra iezīmīga parādība pag. gadā bija — lielais oriģinālromānu un pārspiedumu skaits, kopsummā 24. Iepakaļ nav palikusi stāstniecība, dzeja, drāma u. d. c. nozares. Kalendāri savu saturu nav mainījuši abus pēdējos gadus. Bagātīgs ir dažādu dziesmu svētku, kultūras dienu u. c. sarīkojumu vadoņu un programmu devums. Mazāks, liekas, šogad būs cittautu apgādu devums resp. viņu izdotās latviešu autoru grāmatas. Bet tā kā cittautu apgādu publikācijas apzināt ir visgrūtāk, tad pēc visu datu sakopošanas arī šinī laukā aina var mainīties.

Grāmatu apmēri nav mainījušies, 154 lpp. caurmērs katram no zināmiem izdevumiem. To pašu var teikt par trimdas periodiku. Tās apmēri nav mazinājušies. Mums nācis pat jauns, faktiski darbību atsācis jau populārais žurnāls „Ceļa zīmes", lai arī solīto 4 numuru vietā izdoti tikai 3. Ja agrāk autori sūdzējās par publicēšanās iespēju trūkumu, tad to tgad dara izdevēji un redaktori, jo autoru atvilktnes nav vairs tik pilnas.

Apskatot tuvāk 1970. gada grāmatu devumu no lasītāju interešu viedokļa pievērsīsimies romāniem, kā visvairāk lasītajiem. Starp 14 oriģinālromānu agrāk pazīstamu un iecienītu autoru vārdiem, ir arī 3 jauni autori, kaut arī ne jauni gados. Lasītājiem viņu vārdi pazīstami no citām, agrāk izdotām grāmatām, kaut arī ne romānu laukā. Latgales katoļu garīdzniekam nelaikim Donātam Mūrniekam (ar Dektera vārdu) iznācis plašs romāns par Latgales kultūru un sabiedrisko dzīvi „Dorvas cima jaudis", diemžēl, latgaļu izloksnē, tā tad, ierobežotam lasītāju pulkam. Agrāk Dekteram izdota Latgales tradiciju ludziņa „Kozas". Dzejas laukā pazīstamais Jānis Ozols pats izdevis pirmo romānu „Arājam ir skaistas meitas". Drāmatiskā literātūrā pazīstamais Voldemārs Richters prezentējas ar romānu „Klabata", skarot DP dzīvi četrdesmitajos gados Dienvidvācijā.

No agrāk pazīstamiem autoriem P. Aigars un T. Zeltiņš devuši savu darbu turpinājumu. Pirmais devis romāna „Atkusnis sākas oktobrī" par ungāru revolūcijas turpinājumu „Nemiratīgais nemiers", bet T. Zeltiņš savu Antiņu no sīs pasaules aizvedis uz debesīm meklēt latviešus. Dzirdētas valodas, ka pēc nesekmīgās ekskursijas Antiņš atgriezīšoties uz zemes, līdzīgi kā astronauti no mēness. Noslēgti romāni ir E. Aistaram „Evita", Anitai Daugulei „Tantals", A. Dzilumam, pēkšņu apstākļu izsauktais un uzrakstītais romāns „Tiesas svētdiena", par latviešu izdotajiem ieģionāriem. Anšlavam Eglītim.

Bagātīgs devums šogad ir drāmām. Starp 14 oriģinālromānu agrāk pazīstamu un iecienītu autoru vārdiem, ir arī 3 jauni autori, kaut arī ne jauni gados. Lasītājiem viņu vārdi pazīstami no citām, agrāk izdotām grāmatām, kaut arī ne romānu laukā. Latgales katoļu garīdzniekam nelaikim Donātam Mūrniekam (ar Dektera vārdu) iznācis plašs romāns par Latgales kultūru un sabiedrisko dzīvi „Dorvas cima jaudis", diemžēl, latgaļu izloksnē, tā tad, ierobežotam lasītāju pulkam. Agrāk Dekteram izdota Latgales tradiciju ludziņa „Kozas". Dzejas laukā pazīstamais Jānis Ozols pats izdevis pirmo romānu „Arājam ir skaistas meitas". Drāmatiskā literātūrā pazīstamais Voldemārs Richters prezentējas ar romānu „Klabata", skarot DP dzīvi četrdesmitajos gados Dienvidvācijā.

No agrāk pazīstamiem autoriem P. Aigars un T. Zeltiņš devuši savu darbu turpinājumu. Pirmais devis romāna „Atkusnis sākas oktobrī" par ungāru revolūcijas turpinājumu „Nemiratīgais nemiers", bet T. Zeltiņš savu Antiņu no sīs pasaules aizvedis uz debesīm meklēt latviešus. Dzirdētas valodas, ka pēc nesekmīgās ekskursijas Antiņš atgriezīšoties uz zemes, līdzīgi kā astronauti no mēness. Noslēgti romāni ir E. Aistaram „Evita", Anitai Daugulei „Tantals", A. Dziļ

Ar zelta zirgu

SAIMNIECISKO DARBINIEKU DIENA TORONTO

Cīņu par Latvijas brīvību un labāku nākotni mēs neesam uzdevuši. Vai mēs darām pareizi, vai nepareizi, tas ir cits jautājums, bet mēs darām. Grūti ir spriest, vai mēs savus spēkus metam pareizā, vai nepareizā virzienā, bet mēs tos meklējam, koncentrējam un izmantojam par tik, par cik tas mums ir iespējams. Šķiet, mēs neesam vēl mobilizējuši visas mūsu cīņas spējīgās rezerves.

Nav šaubu, ka daudzi mūsu spēki guļ vēl neizmantoti, neatklāti un pat nezināmi. Viens šāds spēks ir mūsu saimnieciskie darbinieki, mūsu saimnieciskā rosība un mūsu ekonomiskais svars. Kas spēs pateikt, cik liels šodien ir šis spēks, bet nešaubīsimies, ka 20 trimdas gados tas ir izaudzis no nekā par kaut ko. Šis mūsu saimnieciskais un ekonomiskais svars ir kļuvis par ievērojamu faktoru ne tikvien latviešu, bet arī kanadiešu apkārtnē. Grūti ir šodien šo saimnieciskā spēku ietvert noteiktos skaitļos. Grūti pateikt, cik šodien sveš mūsu saimnieciskie darbinieki. Izejot no ļoti trūcīgas statistikas materiāliem ir aplēsts, ka jau 1967. gadā latviešu uzņēmumu kopapgrozījums bija 40—45 milj. dolaru un to materiāla vērtība 7—8 milj. dolaru. Ja mūsu organizācijas vēl joprojām cīnās ar financiālām grūtībām un deficitiem, tad daudziem mūsu saimnieciskiem pasākumiem šādu grūtību vairs nav.

1971. gada Latviešu banku kalendārā ir publicēti 118 latviešu uzņēmumi Kanadā, galvenokārt Toronto pilsētā. Tajā pašā kalendārā ir publicēti 35 Grand Rapidu latviešu uzņēmēji. Neviens īsti nezina latviešu uzņēmumu skaitu un apmērus visā brīvajā pasaulē. Pieminētie skaitļi un ziņas ir tikai sikumi visa tā priekšā, kas patiesībā ir. Saubu nav, ka ar šo spēku ir un būs jārēķinās, jo visus kaņus ir uzvarējis nekas cits, kā tikai ekonomiskais spēks.

Bet kas gan būs tas, kas uzmodinās šo apslēpto spēku, šo „aizmigušo princesi". Kas gan būs tas, kas sauks un aicinās šo spēku kopīgam darbam par gaišāku nākotni? Aizmigušo princesi stikla kalnā nevarēja uzmodināt ne jātnieks vaļa zirgā, ne arī jātnieks sudraba zirgā. Lai viņu uzmodinātu, bija jānāk jātniekam zelta zirgā. Kas gan būs šis jātnieks zelta zirgā, kas uzmodinās mūsu aizmigušo princesi, mūsu saimnieciskos darbiniekus?

Nav nekāds noslēpums, ka lielākā nelaime mūsu sabiedriskam un kopīgam darbam ir neatsaucība. Ja izsūtām 1000 vēstuļu, vai 1000 aicinājumu, tad varam būt priecīgi, ja saņemam 10 atbildes. Mēs esam priecīgi un augsti vērtējam tos tautiešus, kas uz mūsu aicinājumiem un mūsu priekšlikumiem atbild ar „jā". Bet tādu tautiešu nav daudz. Viss vairums atbilžu ir „nē", bet ar šādām „nē" atbildēm tālu tikt nevarēsim.

Šādā atmosfairā arī veidojās saimnieciskā darbinieku diena 14. februārī Toronto. Līdz pat pēdējam brīdim neviens nevarēja pateikt, kas notiks šajā plaši izplānotajā sarīkojumā, vai tam būs atsaucība, vai būs, kas klausīsies vērtīgos referātus, vai kāds gribēs redzēt plašo un vispusīgo modes skati, vai kāds gribēs piedalīties kopīgās pusdienās un patērzēt ar kanadiešu un etnisko grupu viesiem, saimnieciskiem darbiniekiem un vai kāds vēlēsies justies omuligi jautrajā vakarā? Neatsaucībai talkā nāca vēl sliktais laiks un daudzie sarīkojumi tajā pašā nedēļas nogalē. Tomēr jāsaka par godu visiem tiem, kas bija ieradušies, ka mums bija ievērojama tautiešu grupa, kas neatlaidīgi un nesaudzīgi stāvēja aiz rīkotājiem un pietiekami kuplā skaitā piedalījās šīs dienas sarīkojumos un ceramš, neviens neaizgāja mājās vīlies.

Pirmā šo sarīkojumu daļa iesākās jau plkst. 11 no rīta ar diviem speciālistu referātiem. Pirmo referātu par ienākumu nodokļa maksājumiem un aplēsēm angļu valodā lasīja zvērināts grāmatvedis B. B. Birkness, bet otru referātu par nodokļu reformām (White Paper) D. A. Dunlops. Interesantajos un labā stilā nolasītajos referātos noklausījās ap 50 lietpratīgu klausītāju. Diskusiju laikā izskanēja galvenokārt neapmierinātība ar projektējamo, kā arī ar pašreizējo nodokļu sistēmu Kanadā.

Sarīkojumā bija ieradušies arī kanadiešu un etnisko grupu saimniecisko un profesionālo apvienību pārstāvji, to vidū The Canadian Chamber of Commerce pārstāvis K. T. Dunsmore, Vācu samniecisko un profesionālo darbinieku apvienības vicepriekšsēdis H. D. Mellers, Itaiešu saimniecisko un profesionālo darbinieku apvienības priekšsēdis C. V. Nuska, Igauņu saimniecisko darbinieku apvienības priekšsēdis A. Pajuste ar dzīvesbiedri un Lietuviešu saimniecisko darbinieku apvienības vicepriekšsēdis J. Kaskelis. Pie brokastu galda viesi teica galda runas, uzsverot šādas savstarpējas sadarbības lielo nozīmi, The Canadian Chamber of Commerce pārstāvis K. T. Dunsmore pasvītroja saimniecisko un profesionālo darbinieku rosmes un sadarbības nozīmi Kanadas ekonomiskajā laukā. Itaiešu apvienības priekšsēdis C. V. Nuska gaŗākā izteiksmīgā runā izcēla tieši imigrantu un etnisko grupu nozīmi Kanadas ekonomijā. „Nav tiesa, ka mēs, imigranti, atņemam darbu kanadiešiem. Mēs dodam darbu arī kanadiešiem un mēs organizējam darbus Kanadā. Kas pērk lielos vairumos Kanadas un ASV ražojumus: mēbeles, automobiļus u.c.? Tie esam mēs — iecejotāji, kas šādu vai tādu iemeslu dēļ esam šeit nonākuši, lai veidotu jaunu dzīvi" ar īpašu uzsvaru teica C. V. Nuska. Savā tālākā runas daļā Nuska arī aizrādīja, ka mēs šeit neesam minoritāte, kā to bieži medz teikt, bet visi savstarpēji sadarbojoties veidojam spēcīgu majoritāti.

Vācu pārstāvis H. D. Mellers atzīmēja mūsu aktivitātes lielo nozīmi un pastāstīja par Vācu saimniecisko un profesionālo darbinieku apvienības darbu. Viņš atzina, ka ir ļoti vērtīgi un svarīgi, ka mēs savu saimniecisko kultūru un savu saimniecisko pieredzi no Eiropas atnesam uz šo zemi, lai celtu tās vērtību un spēku. Lietuviešu apvienības pārstāvis sirsnīgos vārdos apsveica savas brāļu tautas latviešu saimniecisko rosību un tās saimniecisko darbinieku sasniegumus trimdas apstākļos, bet Igauņu apvienības pārstāvis A. Pajuste vēlēja labākos panākumus latviešu saimnieciskiem darbiniekiem nākotnē un izteica cerības uz vēl labāku ciešāku sadarbību.

Rakstveida apsveikumus bija sūtījuši The Board of Trade priekšsēdis D. S. Andersons un Latvijas konsuls Montrealā V. Tomsons. Savā vēstulē V. Tomsons izteica vislabākos vēlējumus šim darbam svarīgajā saimnieciskajā laukā „Lai saimniecisko darbinieku diena vieno un veido latviešu saimniecisko spēku par svētību tautas labklājībai", nobeidza savu sirsnīgo vēstuli V. Tomsons.

Savā atbildes runā Latviešu saimniecisko darbinieku apvienības Kanadā valdes priekšsēdis A. Budrevics izteica pateicību visiem, kas atraduši par iespējamu piedalīties šajā nozīmīgajā sanāksmē, paskaidroja, ka latviešu saimnieciskā darbinieku grupa ir daudzskaitlīga un tā vēlāk radīs izdevība strādāt savā profesijā federālās valdības dienestā kā augu aizsardzības inspektoram, pēdējā laikā būdams Toronto distrikta priekšnieka vietnieks.

Agr. J. Atteka bija korporācijas Latvia loceklis un daudzus gadus rosīgi darbojās Toronto korporāciju kopā kā tās seniors, gan citos amatos, tāpat aizvien bijis kādā amatā savā korporācijā un kādu laiku Sv. Jāņa draudzes padomes loceklis.

Ar agr. Jēkaba Attekas aiziešanu esam zaudējuši krietu tautieti un labu draugu.

A. Vanags

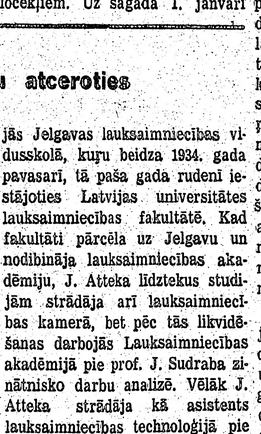

Jēkabs Atteka (†)

Gaujas galdu un Rīgas skautu vienības 20. gadasvētkos Toronto Aldis Vāgners pasniedz vadītājam Auseklim Pērkonam savas vienības pateicības veltī. Foto: V. Cinis

Lidzekļu pieaugums pārsniedz 10,000 dol.

TORONTO LATVIEŠU EV.-LUT. SV. ANDREJA DRAUDZES DARBĪBA AIZVADITAJĀ GADĀ

Draudzes gada sapulcei izgatavotais rakstveida darbības pārskats ar revizijas komisijas atzinumiem rāda, ka Sv. Andreja draudzes darbs aizvadītajā gadā bijis īsti veiksmīgs, par ko liecina ne vien iespaidigais skaitļu materiāls, bet vēl vairāk gaŗu gaŗā draudzes locekļu un pat ārpusnieku vārdu uzskaite, kuŗi piedalījušies dažādos darbos un pasākumos, lai draudzes dzīve zeltu. Draudzes mācītājs A. Čops un priekšnieks R. Rozenbergs bijuši rosīgi arī kopbaznīcas darbā, vairākkārt piedaloties dažādos sēdēs ārpus Toronto. R. Roze veicis arī Baznīcas virsvaldes sekretāra pienākumus.

Draudzē aizvadītajā gadā iestājies 51 jauns loceklis (38 pieaugušie) un ar kristībām draudzē iekaitīti 9 bērni, kopā 60 jaunu locekļu, bet 19 miruši un tikpat daudzi no draudzes izstājušies, tā ka praktiskais pieaugums bijis par 22 locekļiem. Uz šāgada 1. janvāri draudzē bija 2066 locekļi, no tiem 428 bērni. Darbības gadā notikušas 56 dievkalpojumi, no tiem 11 draudzes lauku īpašumā Sidrabenē, bet pārējie Sv. Andreja baznīcā Toronto. 5 dievkalpojumi bijuši ar dievgaldu, bet 13 bērniem veltīti. Divos dievkalpojumos bez draudzes mācītāja A. Čopa piedalījies arī prāv. B. Fedders, bet vienu vadījis māc. A. Briedis. Draudzes mācītājs bez tam 4 dievkalpojumus vadījis Kičeneras draudzes kopai, bet vienu Hamiltonas latviešu draudzei. Gada laikā kristīti 13 bērni, no tiem 4 ģimenēs, kuŗas nepieder pie draudzes, iesvētīti 55 jaunieši, salaulāti 14 pāŗi, no tiem 6 jauktu tautību partneŗi, bet 19 draudzes locekļi izvadīti pēdējā gaitā, arī 4 pie draudzes nepiederīgi. No tiem 10 miruši ar sirds slimību, 5 ar vēzi, 4 ar smadzeņu trieku, 1 satiksmes negadījumā un 1 labprātīgi šķīries no dzīves, bet 2 nāves iemesli nenoskaidroti.

Draudzes dzīves un darba jautājumi kārtoti 8 padomes un 3 valdes sēdēs. Kopā ar igauņu draudzi uzturētajā baznīcā pērn ierīkota gāzes apkure, latviešu draudzes izdevumu daļai esot 7886 dol. Draudzes locekļi bijuši ļoti atsaucīgi aicinājumam ziedot šai vajadzībai, dodot 7151 dol. Padomes kasē, darbības gadu uzsākot, bija 3728,42 dol., ienākumi gada laikā 42.226,85 dol., izdevumi 40.079,04 dol., dodot uz šāgada 1. janvāri 5876,23 dol. atlikumu.

Draudzes palīdzības fondā no 578 dalībniekiem gada sākumā miruši 12 un izstājušies 6. Klāt nākot tikai 2 jauniem dalībniekiem, to skaits samazinājies par 16 uz 562. Līdzekļu kopsumma tomēr nedaudz pieaugusi. Gada sākumā tā bija 13.783,01 dol., bet uz šāgada 1. janvāri 13.853,75 dol. Kārtējos maksājumos fondā ienākuši 5369 dol., bet noguldījuma procenti devuši 6501,49 dol., kopā 20.284,50 dol. Fonda dalībnieku 12 miršanas gadījumos izmaksāti 5500 dol., darbvedībai un apbedīšanas lietu kārtošanai 690 dol., bet sēru sludinājumiem, pasta un citiem izdevumiem 240,75 dol., kopā 6430,75 dol.

Rosīga bijusi arī draudzes dāmu komiteja, kuŗa pulcējusies 5 sēdēs un izkārtojusi 10 sarīkojumus un citus pasākumus, galvenokārt veicot saimnieču pienākumus dažādās sanāksmēs pn konferencēs priekšnieces A. Ķikules vadībā. Atlikumam no iepriekšējā gada esot ņemti arī eksponātu pieteikumi kaŗavīru mūzejam.

Valdes sēdē bez priekšsēža E. Krūkas vēl piedalījās viņa vietnieks J. Gailītis, sekretārs E. Jaunzars kasieris R. Britāls, biedrzinis Dz. Melnbārdis, aprūpes daļas vadītājs A. Kvēps, ārējās un iekšējās informācijas daļu vadītāji O. Ieviņš un R. Noritis, jaunatnes daļas vadītājs E. Ozols, saimniecības daļas vadītājs G. Krauja un A. Brumelis, Kanadas vanadžu priekšniece M. Jonāne, bet no revizijas komisijas V. Veidemanis un N. Brasliņš un goda tiesas priekšsēdis K. Bencons.

E. N.

Jēkabu Atteku atceroties

„Aizgāja pašos spēka gados, vēl jau varēja dzīvot daudzus gadus," bieži saka aizgājēja pārdzīvotāji. Tas arī sakāms par agronomu Jēkabu Atteku, kas no šīs dzīves aizgāja 56 gadu vecumā.. Bija liels pārsteigums, kad uzzinājām par viņa pēkšņo nāvi tieši otrajos Ziemsvētkos. Šajā dienā viņa dzīvesbiedre bija darbā. Agr. J. Atteka atradās mājās viens. Pārnākusi no darba, dzīvesbiedre viņu atrada dzīvokļī uz grīdas salimušu un jau mirušu. Slimnīcā konstateja nāves cēloni — sirdstrieku.

Jēkabs Atteka bija dzimis Nīcas pagastā. Pēc pamatskolas beigšanas viņš 1930. gada rudenī iestājās Jelgavas lauksaimniecības vidusskolā, kuŗu beidza 1934. gada pavasarī, tā paša gada rudenī iestājoties Latvijas universitātes lauksaimniecības fakultātē. Kad fakultāti pārcēla uz Jelgavu un nodibināja lauksaimniecības akadēmiju, J. Atteka līdztekus studijām strādāja arī lauksaimniecības kamerā, bet pēc tās likvidēšanas darbojās Lauksaimniecības akadēmijā pie prof. J. Sudraba zinātnisko darbu analizē. Vēlāk J. Atteka strādāja kā asistents lauksaimniecības technoloģijā pie prof. E. Zubecka. Agronoma gradu viņš ieguva 1944. gada maijā, studiju laikā vairākus gadus būdams lauksaimniecības akadēmijas studentu padomes priekšsēdis.

Trimdas gaitas agr. J. Atteku aizveda uz Vāciju, no turienes uz Angliju, bet 1951. gadā iecejoja Kanadā, kur vēlāk radās izdevība strādāt savā profesijā federālās valdības dienestā kā augu aizsardzības inspektoram, pēdējā laikā būdams Toronto distrikta priekšnieka vietnieks.

Agr. J. Atteka bija korporācijas Latvia loceklis un daudzus gadus rosīgi darbojās Toronto korporāciju kopā kā tās seniors, gan citos amatos, tāpat aizvien bijis kādā amatā savā korporācijā un kādu laiku Sv. Jāņa draudzes padomes loceklis.

Ar agr. Jēkaba Attekas aiziešanu esam zaudējuši krietu tautieti un labu draugu.

A. Vanags

Delegātu sapulcei tuvojoties

(Pārnesums no 1. lpp.)

lēma arī šo ierosinājumu nodot delegātu sapulces izlemšanai.

Kanadas latviešu sporta apvienība ierosinājusi kopīgus sporta un jaunatnes svētkus Sidrabenē šogad rīkot 5. un 6. jūnijā, kam valde piekrita.

Pārrunājot nodaļu 10% iemaksas no sarīkojumu atlikumiem, nolēma atgādināt, ka šīs iemaksas attiecas arī uz vanadžu sarīkojumiem. Pēc rosīgās jaunatnes darbinieces Valdas Siksnas lūguma piešķīra viņai 200 dol. stipendiju studiju turpināšanai (100 dol. no stipendiju fonda un 100 dol. no aprūpes līdzekļiem). Pēc DV Londmonas nodaļas ierosinājuma 100 dol. stipendiju piešķīra arī Jurim Eglītim. Pateicības vēstules par iepriekšējiem piešķīrumiem saņemtas no Beitāna un Abolipas ģimenēm.

Kanadas vanadžu priekšniece M. Jonāne informēja, ka vanadžu salidojumā māc. A. Čops aicināts referēt par tematu: „Individs un sabiedrība." Kanadas vanadžu valdes vēlēšanām 9 kopas pieteikušas 7 kandidātes. Vēlēšanas izvedīs rakstveidā. Septiņas vanadžu kopās izdarītas vanadžu vēlēšanas, ievēlot visas līdzšinējās, izņemot Montrealas DV nodaļas vanadžu kopu, kur līdzšinējās Ainas Burtonas vietā par priekšnieci ievēlēta Emīlija Spura un par viņas vietnieci Marta Ērgle.

Priekšsēža vietnieks un kultūras daļas vadītājs J. Gailītis informēja, ka sakarā ar J. Breikša pēkšņo slimību, DV 2. globālo dienu propagandas marku izsūtīšanu uzņēmusies viņa dzīvesbiedre Ilga Breikša.

Ārējās informācijas daļas vadītājs O. Ieviņš ziņoja, ka parakstu vākšanai pret genocīdu okupētajā Latvijā nobeigta un tā devusi cerētos panākumus. Savākti 10.000 parakstu, kas paveikts kopīgi ar LNAK.

Valde bez iebildumiem pieņēma iekšējās informācijas daļas vadītāja R. Noriņa ierosinājumu nosūtīt jaunievēlētajam Ontario provinces konservatīvo partijas līderim un nākošajam premjēram V. Dēvisam apsveikumu.

Biedrzinis Dz. Melnbārdis informēja, ka nodaļās vērojama rosīga aktivitāte jaunu biedru uzņemšanā un vēlama iestāšanās ankešu papildināšana ar jaunu iespiedumu.. No valrākiem labvēļiem saņemti arī eksponātu pieteikumi kaŗavīru mūzejam.

Valdes sēdē bez priekšsēža E. Krūkas vēl piedalījās viņa vietnieks J. Gailītis, sekretārs E. Jaunzars kasieris R. Britāls, biedrzinis Dz. Melnbārdis, aprūpes daļas vadītājs A. Kvēps, ārējās un iekšējās informācijas daļu vadītāji O. Ieviņš un R. Noritis, jaunatnes daļas vadītājs E. Ozols, saimniecības daļas vadītājs G. Krauja un A. Brumelis, Kanadas vanadžu priekšniece M. Jonāne, bet no revizijas komisijas V. Veidemanis un N. Brasliņš un goda tiesas priekšsēdis K. Bencons.

E. N.

Toronto ziņas

● Toronto latviešu kreditsabiedrībā janvāra beigās iemaksas termiņa noguldījumos jau pārsniegušas pusmiljona dolaru. Bilance uz 31. janvāri uzrādīja 2.811.983,19 dol., bet peļņa janvārī bijusi 3068,58 dol. Kopīgā peļņa šī saimniecības gada pirmajos 10 mēnešos ir 34.796,04 dol., bet tai pašā laikā gadu iepriekš bija 17.251,92 dol.

● Tradicionālais ventiņu vakars, kuŗa programmā bez pašu ventiņu „literātiem un mākslinieki em" piedalīsies arī V. Ādlera vadītais mūzikāli-vokālais trio Ceļinieki, notiks 27. februārī plkst. 7 vakarā DV namā. Līdznemami groziņi.

● Toronto korporāciju kopa 28. februārī plkst. 5 pēcpusdienā Latviešu namā rīko paplašinātu literāro vakaru, kuŗā Evalds Lejiņš (Patria) referēs par tematu „Ceļojums pa Orientu — krāsu filmā", pakavējoties pie vērojumiem Japānā, Formozā, Filipīnās, Hongkongā, Kambodžā, Taizemē, Balī salā un Singapūrā. Pēc referāta diskusijas. Piedalīties aicināti visi interesenti.

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja 28. februārī ap plkst. 12.30 dienā (pēc rēgulārā dievkalpojuma, kas sāksies plkst. 11) baznīcas sarīkojumu zālē rīko draudzes pēcpudienu, kuŗā ar priekšnesumiem uzstāsies draudzes jaunieši Ruta Āze (klavieres), Arturs Jansons (vijole), Inese Černavska (klavieres), Sandra Kurse (flauta) un Ilze Andžāne (deklamācijas).

● Austrumu draudze 15 gadu pastāvēšanu atzīmēs ar pateicības dievkalpojumu 28. februārī plkst. 2 pēcpusdienā Sv. Barnaba baznīcā, kā viesim piedaloties arī māc. E. Ķerģim no Hamiltonas. Pēc dievkalpojuma baznīcas sabiedriskajās telpās paredzēta interna draudzes pēcpusdiena. — Draudzes gada sapulce notiks 14. martā Sv. Barnaba baznīcas telpās, arī tūlīt pēc rēgulārā dievkalpojuma.

● Sv. Andreja draudzes dāmu komitejas rīkotais gadskārtējais bazārs notiks 28. februārī ap plkst. 4 pēcpusdienā baznīcas sabiedriskajās telpās pēc rēgulārā dievkalpojuma, kas sāksies plkst. 3 dienā.

● DV Toronto nodaļas vanadžu kopa 28. februārī plkst. 4 pēcpusdienā DV namā rīko Dr. Svetlanas Treilonas referātu par tematu „Tilts uz jauno paaudzi" ar filmas izrādi un sekojošām diskusijām.

● Toronto latviešu biedrības dāmu komitejas šīs sezonas trešā veco ļaužu pēcpusdiena ar priekšnesumiem un pārrunām pie kafijas galda notiks 28. februārī plkst. 3 pēcpusdienā Latviešu namā.

● Toronto latviešu katoļu vienības gada sapulce ar statūtu pieņemšanu un Mežciema inkorporācijas jautājuma izlemšanu notiks 28. februārī plkst. 1 dienā Latviešu namā.

● TLMM kluba nākošā kārtējā biedru sanāksme paredzēta 4. martā plkst. 8 vakarā DV namā.

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
Latvian (Toronto) Credit Union Ltd.
491 College St., Toronto 174, Ont.
tel. 924-2775
maksā
6% PAR NOGULDĪJUMIEM
6½—7% PAR ILGTERMIŅA NOGULDIJUMIEM
Kreditsabiedrība izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz aizdevumus, izdara naudas pārvedumus un izsniedz ceļotāju čekus.
REIZĒ AR NAUDAS NOGULDĪŠANU VAI AIZDEVUMU IZSNIEGŠANU KREDITSABIEDRĪBA IZDARA DZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANU LĪDZ $2000.00 VAI $5000.00.
Birojs atvērts darbdienās no pl. 12 — 8 vakarā,
sestdienās no pl. 9 — 1 pēcp.

11 bērni 6 nedēļas, bet vairums 2—3 nedēļas, bez atbildīgajiem vadītājiem darbojoties vēl 7 grupu vadītājiem un 16 palīgvadītājiem. Notikuši rēgulārie bērnu svētki, sporta svētki un Ritas Gribustas sagatavota teātŗa izrāde, bet, peldēšanas instruktores J. Vāgneres apmācīti, 61 nometnes dalībnieks izturējis dažādu pakāpju pārbaudījumus peldēšanā un dzīvības glābšanā. Nometnes bērni organizēti piedalījušies arī bērnu un sporta svētkos Sv. Jāņa draudzes īpašumā Saulainē. Pēc bērnu vasaras nometnes Sidrabenē jau otru gadu notika speciālā jauniešu nometne „Trejdeviņi padomiņi" ar 52 dalībniekiem, kuŗiem bija organizētas dažādas interešu nodarbības un referāti. Pēc Sidrabenes pārbaudes attieksmē uz administrāciju, programmu, personālu, territoriālo piemērotību un iespējām, ierīcēm, piederumiem, drošību, sanitārajiem apstākļiem un transportu pērnās vasaras beigās saņemta apliecība, ka Sidrabenes bērnu nometne atbilst profesionālajam standartam un uzņemta organizācijā Ontario Camping Association, kuŗa pārstāv savas nometnes pie valdības un pašvaldību iestādēm, sniedz juridiskus padomus, rīko dažādus kursus un lekcijas nometņu vadītājiem, ieteic firmas nometņu apgādei, kā arī dod padomus administrācijas un programmas jautājumos. Piezīmējams, ka aizvadītajā vasarā Sidrabenes jauniepirktajā zemesgabalā iestādīti 800 kociņi — egles, priedes, ozoli, kļavas un citi, bet bērnu nodarbībām un priekam nometnes rīcībā bez 6 pīlēm bija arī 2 poniji un 2 Nūbijas āži, tāpat ieinteresētos bērnus iepazīstināja ar bišu dzīvi pie stropa brīvā dabā.

Revīzijas komisija draudzes un tās dažādo pasākumu darbību atzinusi par sekmīgu, konstatējot, ka brīvo līdzekļu kopsumma darbības gada sākumā bijusi 13.332,09 dol., darbības gadā ieņemti 84.316,96 dol., bet izdoti 73.638,51 dol. dodot uz šāgada 1. janvāri 24.010,54 dol. atlikumu, kas nozīmē brīvo līdzekļu pieaugumu par 10.678,45 dol.

Vēr.

Draudzēm j

Nujorkas latviešu ev.-lūt.
dzes gada sapulce 14. februār
lemes baznīcas zālē, Bruklinā
ritēja tik mierīgi, ka 135 šī
pulces dalībnieki gandrīz
atturējās no debatēm. Nevien
vēlējās uzstādīt arī kandi
draudzes amatiem, un ja vald
būtu iepriekš rūpējusies p
kandidātu nominēšanu, tad sa
laikam nespētu tos uzstādīt
nodevu paaugstināšanas pri
kumu pieņēma bez debatē
bez pretbalsīm. Līdz ar to
kas draudzē mimimālā node
30 dol. vīriešiem un 25 dol s
tēm gadā (līdzšinējā bija 2
vīriešiem un 18 dol. sievie
bet pensionāriem atstāja
maksu (20 dol. un 15 dol.
strādājošiem sagaida īpašu
maksu. A. Zemītis piebild
strādājošo nodeva nākotnē
paaugstināma.

Nujorkas draudzes nākam
bības gada budžetu pieņēma
dol. apmērā. Pagājušo gadu
žādu fondu kasēs ienācis
dol., bet draudzes bilance pi

Ar

(Pārnesums no 4. lpp.)

lities šajā nozīmīgajā sanāks
paskaidroja, ka latviešu sa
cisko darbinieku grupa ir dau
lāka nekā mēs to šodien re
bet daudz un dažādu iemes
liels skaits to, kam te vaj
būt, nav varējuši ierasties.
A. Budrevics pastāstīja, ka
ši savus saimnieciskos uzņē
Kanadā ir iesākuši no „nek
tagad jau ir sasnieguši iev
mus rezultātus, tādējādi jau
ji iekļaudamies kanadiešu sa
ciskajā pasaulē. „Bet tas
mē, ka mums tādēļ vien ir j

EDMON

Edmontonas latviešu b
Imanta pēc tā laika priek
J. Mūža priekšlikuma 1951
septembŗa valdes sēdē no
ja „Vienas dienas darba s
algas ziedojuma fondu", ku
dojumi iemaksājami ik
bet līdzekļi izlietojami
un slimo tautiešu Vācijā.
stam, sūtot naudu vai p
saņus. Pirmās desmit ap
mo adreses biedrībai bija
jis ģenerālis Skaistlauks.

Gadi pagājuši. Saņu s
uz Vāciju drīz vien bija p
ma, jo Vācija pēc kaŗa
zēla. Naudu biedrība sū
aizvien. Imantas līdz šim
stīto skaitā ir Anna Galic
ta Dulbe, Andrejs Elksn
Dambrāne, Miida Izaka,
Bergmane, Emīlija Neilan
zabete Spalviņa, Berta
Otīlija Runika, Alīda Jēk
Alīda Bitmane, Jānis Dab
V. Kalniņš, Fr. Zomm
Helena Deksne, M. Birge
gājušajos Ziemsvētkos
Kalniņš atteicās no sa
35 markām, kuŗas tad
neredzīgais I. Poruks, ku
bērni apmeklē skolu M
Savā pateicības vēstulē A
licka no Mīlakeras šāgada
vārī raksta: „...gribu
pateikties visiem, kuŗi
balstījuši tik daudz gadu
Ziemsvētkus saņēmām
25 markas. Mīļie labv
Ziemsvētki man bija bē
decembrī ar sirdstrieku
mans mīļotais vīrs. Pēdē
krita 19 gadu vecais dēls
gadā nomira, tikko 20
sniegusi, mana meita.
cijā nu emu viena, 70 g
un nezinu, cik ilgi Die
atļaus dzīvot. Es patei
vam, ka ir vēl mīļas si
ņas palīdz grūtā brīdī.
reiz mīļš, latvisks pal
montonas tautiešiem."

Par to, kā veicies ar
darba stundas algas" ik
iemaksām, tā laika biedr
binieki negrib nekā st
maksu saraksti nav
Domājams, kad sākās
ju celšana, nostiprinās
vē un pārticībā, dā
prieks apsika. Algas
kāpt. Tagad tādā „vie
ba stundas alga" bū
nauda un, nepatikamāka
tu, cik katrs pelna. Ta
vairākumam bija 75 c
das alga, tikai retam
Tā biedrība pārgājus
dojumu vākšanu vienu
dā, Ziemsvētkos. Pērn
mus vāca valdes locekļi
tā un A. Stāls. Pēdējai

Draudzēm jāveic arī nacionālpolitisks darbs.

NJUORKAS DRAUDZES GADA SAPULCE

Njuorkas latviešu ev.-lut. draudzes gada sapulce 14. februārī Betlemes baznīcas zālē, Bruklinā, noritēja tik mierīgi, ka 135 šīs sapulces dalībnieki gandrīz pilnīgi atturējās no debatēm. Neviens nevēlējās uzstādīt arī kandidātus draudzes amatiem, un ja valde nebūtu iepriekš rūpējusies par šo kandidātu nominēšanu, tad sapulce laikam nespētu tos uzstādīt. Pat nodevu paaugstināšanas priekšlikumu pieņēma bez debatēm un bez pretbalsīm. Līdz ar to Njuorkas draudzē minimālā nodeva ir 30 dol. vīriešiem un 25 dol sievietēm gadā (līdzšinējā bija 24 dol. vīriešiem un 18 dol. sievietēm), bet pensionāriem atstāja veco maksu (20 dol. un 15 dol.). No strādājošiem sagaida īpašu piemaksu. A. Zemītis piebilda, ka strādājošo nodeva nākotnē būtu paaugstināma.

Njuorkas draudzes nākamā darbības gada budžetu pieņēma 93.000 dol. apmērā. Pagājušo gadu 35 dažādu fondu kasēs ienācis 150.000 dol., bet draudzes bilance pieaugusi par 25.000 dol., sasniedzot 575.018 dol. Nekustamo īpašumu vērtība Elka Park, Katskilu kalnos, ir 143.000, Longailendas baznīcas 127.400, Jonkeru baznīcas 126.500 dol., bet draudzes nams Bruklinā novērtēts par 16.600 dol. Visu īpašumu inventārs novērtēts uz 46.000 dol. Atsevišķi fondi ir 5 dāmu komitejām un tikpat daudz novadu komitejām, pamatskolām, vidusskolām, Palīdzības fondam un krietnai daļai citu fondu ar kopīgu atlikumu 48.400 dol. Taču šis darbības gads noslēdzies ar 1334. dol. iztrūkumu, kas segts no rezerves kapitāla.

Māc. R. Zariņš savā ziņojumā norādīja, ka latviešu draudze Betlemes baznīcā darbojas jau 20 gadu, bet pārorganizētā stāvoklī var atskatīties uz 25 darbības gadiem. Šajos 25 gados draudzē kristīti 830 bērnu, 840 ievētīti, 528 pāri salaulāti, apglabāti 880 mirušie. Budžets 1947. gadā bijis tikai 3650 dol. ar 3 dol. gada nodevu, bet 1970. gadā izdots 87.000 dolaru.

Mācītājs A. Ozols ziņoja, ka draudzes sastāvs mazinājies, kas izskaidrojams ar to, ka draudzes valde no sarakstiem izskaitījusi tos locekļus, kas praktiski pie draudzes nepieder un savas saistības nekārto. Ir vērojams, ka draudzes locekļi pārceļas dzīvot uz priekšpilsētām, vai tālākām vietām un pilsētā draudzes locekļu skaits samazinās. Pilsētā tagad dzīvo 1660 draudzes locekļu, bet ārpus Njuorkas 1847, kopā 3507. Lielākais novads draudzei ir Salā, ar 793 draudzes locekļiem. Pilsētā tas sadalījies diezgan vienmērīgi: Bruklinā 499, Kvinsā 489, Bronksā 432, bet Manhatenā tikai 201 draudzes loceklis. Nudžersijā dzīvo 517, Vestčestrā 225, bet kopīgais draudzes locekļu skaits samazinājies par 33 galvām. Draudzē ir 503 locekļi, vecāki par 70 gadiem, bet 233 ir 70 gadu veci. Piecās pamatskolās ir 257 skolēni un 3 vidusskolās 55 skolēni. Māc. A. Ozols ziņoja, ka jaunienācēji no citām vietām daudzos gadījumos draudzē iestājas tikai pēc 3 vai 5 gadiem. Tie ir strādājošie spēka gados un jaunā paaudze, kas nodarbināta profesionāli ienesīgā darbā.

Revīzijas komisijas ziņojumu sniedza V. Cerbulis, atzistot visu labā kārtībā. Palīdzības fonda priekšniece H. Kļaviņa ziņoja, ka fondā šogad saziedots 5300 dol. Viņa norādīja, ka vajadzīgas telpas veco laužu mītnei, kā piemērotu vietu ieteicot draudzes lauku īpašumu Katskilu kalnos. Arī draudzes valde šādu vēlamību bija atzinusi speciālā rezolūcijā, ka atpūtas nams plānojams lauku īpašumā. Jau tagad visas īpašuma telpas šai vasarai rezervētas un gribētāju ir vairāk kā iespējams uzņemt. Jūlijā un augustā īpašumā notiek bērnu vasaras nometne un tādēļ veciem ļaudīm brīvo vietu nav

(Beigas 8. lpp.)

Parastais ziemas skats Ontario ezera krastā. Meža pīles un zosis tik drošas, ka ņem maizi no rokas. Foto: Aleksandrs Kalniņš

Ar zelta zirgu

(Pārnesums no 4. lpp.)

lities šajā nozīmīgajā sanāksmē un paskaidroja, ka latviešu saimnieciskā darbinieku grupa ir daudz lielāka nekā mēs to šodien redzam, bet daudz un dažādu iemeslu dēļ liels skaits to, kam te vajadzēja būt, nav varējuši ierasties. Tālāk A. Budrevics pastāstīja, ka latvieši savus saimnieciskos uzņēmumus Kanadā ir iesākuši no „nekā" un tagad jau ir sasnieguši ievērojamus rezultātus, tādējādi jau daļēji iekļaudamies kanadiešu saimnieciskajā pasaulē. „Bet tas nenozīmē, ka mums tādēļ vien ir jāaizliedz prom no latviešu sabiedrības. Mums jāpaliek, kas mēs esam", nobeidza savu runu A. Budrēvics. Kanadiešu un etnisko grupu viesi pēc brokastīm vēl kavējās sarīkojuma telpās, piedalīdamies modes skatē un apskatīdami Toronto latviešu kreditsabiedrības biroju, dzīvi interesējoties par latviešu kreditsabiedrības attīstību un sasniegumiem. Katrs labprāt arī vēlējās saņemt Latviešu banku kalendāru, kurā ievietots latviešu uzņēmēju saraksts ar pāri par 250 adresēm.

Par saimniecisko darbinieku modes skati aprakstu sniegsim mūsu laikraksta nākošā numurā. A. S.

EDMONTONAS TAUTIEŠU APROPES DARBS

Edmontonas latviešu biedrība Imanta pēc tā laika priekšnieka J. Mūža priekšlikuma 1951. g. 2. septembra valdes sēdē nodibināja „Vienas dienas darba stundas algas ziedojuma fondu", kurā ziedojumi iemaksājami ik mēnesi, bet līdzekļi izlietojami trūcīgo un slimo tautiešu Vācijā atbalstam, sūtot naudu vai pārtikas saiņus. Pirmās desmit apdāvinātmo adreses biedrībai bija atsūtījis ģenerālis Skaistlauks.

Gadi pagājuši, Saiņu sūtīšana uz Vāciju drīz vien bija pieciešama, jo Vācija pēc kara ātri atzēla. Naudu biedrība sūta vēl aizvien. Imantas līdz šim atbalstīto skaitā ir Anna Galicka, Ruta Dulbe, Andrejs Elksnītis, E. Dambrāne, Mīida Izaka, Alma Bergmane, Emīlija Neilande, Elizabete Spalviņa, Berta Brilta, Otīlija Runika, Alīda Jēkabsone, Alīda Bitmane, Jānis Dabars, Dr. V. Kalniņš, Fr. Zommerfelds, Helena Deksne, M. Birgere. Pagājušajos Ziemsvētkos Dr. V. Kalniņš atteicās no saņemtām 35 markām, kuras tad saņēma neredzīgais I. Poruks, kuŗa divi bērni apmeklē skolu Minsterē. Savā pateicības vēstulē Anna Galicka no Milakeras šāgada 22. janvārī raksta: „...gribu no sirds pateikties visiem, kuŗi mūs atbalstījuši tik daudz gadu! Katrus Ziemsvētkus saņemām no jums 25 markas. Mīļie labvēļi, šie Ziemsvētki man bija bēdīgi. 19. decembrī ar sirdstrieku nomira mans mīļotais vīrs. Pēdējā kaŗā krita 19 gadu vecais dēls un 1948. gadā nomira, tikko 20 gadu sasniegusi, mana meita. Šeit, Vācijā nu emu viena, 70 gadu veca un nezinu, cik ilgi Dievs man atļaus dzīvot. Es pateicos Dievam, ka ir vēl mīļas sirdis, kuŗas palīdz grūtā brīdī. Tāpēc vēlreiz mīļš, latvisks paldies Edmontonas tautiešiem."

Par to, kā veicies ar „vienas darba stundas algas" ik mēneša iemaksām, tā laika biedrības darbinieki negrib nekā stāstīt. Iemaksu saraksti nav uzglabāti. Domājams, kad sākās pašu māju celšana, nostiprināšanās dzīvē un pārticībā, dāvināšanas prieks apsika. Algas arī sāka kāpt. Tagad tāda „vienas darba stundas alga" būtu liela nauda un, nepatīkamākais, atklātu, cik katrs pelna. Tajos laikos vairākumam bija 75 centi stundas alga, tikai retam dolars.

Tā biedrība pārgājusi uz ziedojumu vākšanu vienu reizi gadā, Ziemsvētkos. Pērn ziedojumus vāca valdes locekļi L. Bagātā un A. Štāls. Pēdējais gandrīz visus sava saraksta ziedotājus apmeklēja mājās. Ne visur bija jāpaskaidro ziedojumu mērķi, jo zināms, ka Imanta vāc ziedojumus ik gadu. Vienam otram atlika arī laiks izteikt savas domas: Kādēļ ziedot vēl vienmēr tiem Vācijas tautiešiem? Vācija tagad bagātākā valsts. Slimokases bija jau kaŗa laikā. Laikrakstos vēsti un raksta arī tuvinieki, ka sociālie pabalsti pieejami visiem, kam tie vajadzīgi. — „Vai jūs gribētu ziedot Minsteres skolai, Gaŗezera iestādījumiem, radioraidījumiem, kultūras fondam vai Latvijas brīvības fondam?" jautā vācējs. — „Tā jau cita lieta," atsaka. Tā no 31 ģimenes vai vieninieka apmeklējuma 12 ziedoju veciem un slimiem tautiešiem Vācijā, 4 Minsteres skolai, 1 radio raidījumiem, 5 Latvijas brīvības fondam, bet pārējie savu ziedojumu sadalījuši 2 vai vairāk vajadzībām. Gaŗezers edmontoniešiem mazāk pazīstams. Tur vairākkārt uzturējušās tikai Rudovicu un Freimaņu ģimenes. Gaŗezera 1970. g. pārskatā tomēr redzams, ka vienu dalības zīmi iegādājusies Edmontonas latviešu luterāņu draudze (1), 61 dolaru ziedojusi Dr. Rudovica un 5 dolarus bijušais skolotājs E. Freimanis.

1970. gada Ziemsvētkos šeit saziedoti $297. No tā Latvijas sarkanajam krustam Vācijā sadalīšanai tautiešiem pēc Imantas valdes ieteikuma nosūtīti 150 dol. Kopš 1964. gada Minsteres skolai ik gadu sūtīti 50 dol., šogad skolas jubilejas gadā, 85 dol. Arī Edmontonas latviešu luterāņu draudze pēdējos gados atbalsta skolu ar 50 dol. gadā.

A. Štāls

Skauti vāks līdzekļus labākai nometņošanai

Kanadas skautu jendas vadības biroja un vienību priekšnieku apspriede notika 7. februārī Hamiltonas latviešu baznīcas telpās. Bez vadības biroja piedalījās arī abu Toronto, Hamiltonas un Sv. Katrīnu skautu vienību pārstāvji, kopskaitā 8 vadītāji. Nebija ieradies pārstāvis no Londonas.

No vienību ziņojumiem bija redzams, ka pašreiz visās skautu vienībās notiek intensīva ziemas nometņu rīkošana.

Jelgavas 5. vienība rīko ziemas nometnes visām darbības pakāpēm, ieskaitot arī mazskautus. 6. martā notiks vienības 19. gada svētki Niagarā. 28. februārī paredzēta ekskursija uz Toronto, latviešu sabiedrisko namu un baznīcu apskatei.

Tērvetes (19.) vienības skauti izies ziemas nometnē no 20.—21. februārim. Aiviekstes (19.) vienības skautiem ziemas nometne bija 20. un 21. februārī, „Mount Nemo". Jendas mazskautu sporta nodarbības notika 21. febr. „Mount Nemo" skautu nometnē pie Sidrabenes. Uz tām aicinātas arī jendas guntiņas.

Ziemas nometņošanai ejot plašumā, skautiem ļoti nepieciešamas motorkamanas nometņošanas piederumu pārvadāšanai dziļā sniegā. Tāpat vasaras nometnēs ļoti vajadzīgas kanū laivas ūdenssportam un drošības noteikumu mācīšanai. Sakarā ar to apspriede nolēma rīkot skautu loteriju līdzekļu sagādei šiem mērķiem. Jau vairāki latviešu mākslinieki apsolījuši loterijai dāvināt savas gleznas.

Apspriedē tika pārrunāti arī vairāki ierosinājumi kopīgai Kanadas un ASV jendu vadītāju konferencei, kuŗa notiks š.g. 13.—14. martā, Klīvlendā.

E. O.

Dziedoņi un aktieŗi

(Pārnesums no 3. lpp.)

kas kritiķis Džons Horners laikrakstā „The Advertiser" 1960. g. 15. oktobrī vērtēja: „Viņam ir izcilas spējas katru dziesmas frazi pasniegt ievērojamā vokālā, mūzikālā un drāmatiskā izpildījumā."

Lai mūzikas draugiem, gatavojoties apmeklēt Magdas un Dzintara Veides koncertus, kā saka vecs teiciens, nebūtu „jāpērk siveņs maisā", lai še minēta arī programma, kuŗu abi Austrālijas latviešu dziedoņi sagatavojuši savai turnejai pa Ziemeļameriku un Eiropu, Tajā ir tikai latviešu komponistu darbi, izņemot divus Volframa dziedājumus no Riharda Vāgnera operas „Tanheizers", kuŗus atskaņos Dzintars Veide. Bez tam viņš dziedās Akmentiņa āriju no Jāņa Kalniņa operas „Uguni", Alfreda Kalniņa darbus „Jaunā Imantas dziesma" (A. Ķeniņa teksts) „Skan zvani" (Ed. Treimanis) un „Krīvu krīvs" (Fr. Brīvzemnieks), Bruno Skultes „Sapņu zeme" (K. Zāle) un „Latvija" (E. Ķezbere), kā arī Tālivalža Ķeniņa „Kas cilvēks ir bez tēvijas" (J. Jaunsudrabiņš), „Miestiņš" (P. Aigars) un „Vecais burenieks" (O. Jēgens). — Magda Veide savukārt dziedās Alfreda Kalniņa dziesmas „Dzimtene" (K. Jēkabsons), „Ūdens lilija" (Aspazija) un „Zemes poēzija" (Aspazija), Lūcijas Garūtas „Mans sapnī" (L. Garūta) un „Vakara blāzmā" (L. Garūta), Jāņa Ķepīša „Sapņotājas dziesma" (V. Plūdonis) un „Liepu tēja" (I. Leimane), Elzēna Freimaņa „Vakars" (E. Ķikure) un „Sveši soļi" (Z.Lazda). — Duetā abi dziedoņi izpildīs Alfreda Kalniņa „Turp tā vien gribas man iet" (A. Smilga) un „Krēslā" (Fr. Bārda), Helmera Pavasara „Vidzeme" (K. Rabācs), Jāzepa Vītola „Aun, meitiņa, baltas kājas" (tautas dziesma), Jāņa Ķepīša „Tālu skrēja cielaviņa" (t. dz.) un „Lokatie, mežu gali" (t. dz.).

Zg.

Sesija notiks...

(Pārnesums no 1. lpp.)

pildinājumu formulējumu akceptēja, bet J. Grodņa, vadoties no dāvinātājas vēlmēm, izstrādātos noteikumus „Birutas Senkēvičas fondam pie LNAK" atzina par domai atbilstošiem, bet to pieņemšanu atlika uz sēdi, kad klāt ragrafa par LNAK dalībniekiem arī pati 10.000 dol. dāvinātāja.

Sēsijai ierosināmo budžeta projektu valde pieņēma jau iepriekšējā sēdē, bet šoreiz padomes prezidija apstiprināšanai vai pārkārtošanai nosūtāmo sesijas darbu seku. Laika ietaupīšanai nav vairs paredzēti referāti, bet jautājumu pārrunas ar īsu ziņojumu ievadīs attiecīgās nozares vadītājs vai kāds. lietpratējs. Valde ierosinājusi šādu darba seku: 1) Sesijas atklāšana (prof. A. Dreimanis), 2) Svētbrīdis (arhibīskaps A. Lūsis, otrā dienā māc. A. Voitkus); 3) Apsveikumi; 4) Mandātu komisijas vēlēšanas; 5) Balsu skaitītāju vēlēšanas; 6) Vēlēšanu komisijas ziņojums; 7) Padomes prezidija vēlēšanas; 8) Rezolūciju komisijas vēlēšanas; 9) Pārskats par LNAK valdes un nozaŗu darbību 1970. gadā; 10) Kasieŗa ziņojums; 11) Ziņojums par peticiju pret genocīdu Latvijā; 12) LNAK valdes priekšsēža, valdes locekļu un revīzijas komisijas vēlēšanas; 13) LNAK statūtu papildinājumi; 14) Turpmākā darbība — skolas un jaunatnes audzināšana, kultūras un sabiedriskās darbības veicināšana, uzdevumi Brīvās pasaules latviešu apvienībā, politiskā darbība un ārējā informācija; 15) Budžets 1971. gadam; 16) Dažādi jautājumi. — Piezīmējams, ka LNAK sesijas vienmēr ir atklātas, tādēļ ieinteresētie tautieši var tajās noklausīties.

Sēdes gaitā valdes priekšsēdis izteica neapmierinātību ar kultūras nozares vadību, atzistot to par neaktīvu, kā rezultātā nokavēta arī ziedojumu vākšanas akcijas uzsākšana Kultūras fonda vajadzībām. Iztrūkstot nozares vadītājai I. Vīksnai, to nevarēja iekustināt arī šai sēdē. Arī jaunais ALAs kultūras biroja vadītājs V. Klīve aizmirsis, ka šo akciju kopīgi organizē abu kaimiņzemju latviešu centrālās organizācijas, publicējot aicinājumu ziedot tikai ASV tautiešiem. Tā izpalicis līdz šim parastais kopīgā Kultūras fonda priekšsēža un viceprieksšēža parakstītais kopīgais ziedošanas aicinājums ASV un Kanadas tautiešiem ar norādījumu, kurp katrā zemē ziedojumi sūtāmi. Kultūras fonda darbības noteikumu grozīšanai izraudzītās pētīšanas komisijas sēde paredzēta ASV latviešu centrālo kultūras dienu laikā Kalamazū, tās sagādei šiem mērķiem. Jau vairāki latviešu mākslinieki apsolījuši loterijai dāvināt savas gleznas.

Kaut termiņš sen jau pagājis, joprojām nav izraudzīti un paziņoti LNAK nozaŗu vadītāji un referenti kopīgajā Kultūras fondā. Šai sakarā ALAs kultūras biroja vadītājs A. Klīve paziņojis, ka steidzami paziņojams LNAK referents tēlotājmākslas nozarē, jo Kultūras fonda izstāde notiks jau marta vidū Grand Rapidos, bet Kultūras fonda valdes sēdi ierosinot maija sākumā Kolumbusā. Ziņojot, ka LNAK komisija Kultūras fonda darbības grozīšanai ierosinājumus galvenajās vadlīnijās jau izstrādājusi, bet galīgā veidā tos varēs sniegt tikai nākošajā valdes sēdē, E. Upenieks informēja, ka kultūras nozares vadītāja I. Vīksna viņu lūgusi aizbildināt tās iztrūkumu šai sēdē, par Kultūras fonda referentiem preses un literātūras nozarēs ieteicot O. Liepu un G. Blūmu, bet līdzšinējās tēlotājnozares vadītājs J. Zuntaks personīgās dzīves apstākļu dēļ nevarot uzņemties referenta pienākumus.. T. Kronbergs tomēr ziņoja, ka personīgā sarunā ar J. Zuntaku guvis viņa piekrišanu, un tā sēde varēja apstiprināt vismaz daļu no LNAK referentiem Kultūras fondā: tēlotājmākslā Jāni Zuntaku, literātūrā Gunu Blūmu, presē Osvaldu Liepu, mūzikā Alfredu Štrombergu un paidagoģijā Arnoldu Bāliņu, bet neizraudzīti joprojām palika pārstāvji daiļamatniecībā, teātŗa mākslā, humanitārajās un techniskajās zinātnēs.

Sēdes sākuma daļā T. Kronbergs ziņoja, ka piedalījies Lietuvas valstssvētku sarīkojumos un saņēmis no Loblava uzņēmuma sabiedrības prezidenta L. Veinšteina ielūgumu 3. martā Royal York viesnīcā piedalīties vakariņās ar Kanadas ministru prezidentu P. Trudo, ar 50 dol. dalības maksu. Ir iespējams, ka pirms šīm vakariņām izkārto baltiešu pārstāvju pieņemšanu pie Trudo aktuālo jautājumu pārrunāšanai un vēlmju izteikšanai. Daļa sēdes dalībnieku ieskatīja, ka šīs vakariņas ar simtiem dalībnieku būs tikai līdzekļu vākšana liberāļu partijai, tādēļ augstā dalības maksa ietaupāma, taču pēc pārrunām atstāja izšķiršanos valdes priekšsēdim, atzistot piedalīšanos par vēlamu, ja piedalās arī pārējo baltiešu centrālo organizāciju vadītāji un iespējama pieņemšana pie Trudo. No Lieltoronto tautu mākslas padomes savukārt saņemts aicinājums latviešiem šogad atkal piedalīties etnisko grupu reprezentēšanai domātajā „Starptautiskajā karavānā". Vienojās, ka arī šogad no piedalīšanās būtu jāatsakās, jo rīkotāju materiālais atbalsts etniskajām grupām nav pietiekams, lai novērstu piemaksas. No tām pasargātas vienīgi tās etnisko grupu „galvaspilsētas", kuŗās iekārtots restorāns ar virtuvi, ja tam labs apgrozījums, tādēļ „Rīgas" iekārtošana Latviešu namā veselai nedēļai, kā prasa rīkotāji, prasītu piemaksu. Izmantojams nav arī DV nams ar tajā iekārtoto klubu, jo ap to pašu laiku notiek DV 2. globālās dienas, ar kuŗu organizēšanu aizņemti visi DV darbinieki. Šī iemesla dēļ grūtības radītu arī programmas sagatavošana „karavānai".

J. Mežaks ziņoja, ka no Kanadas DV valdes sakarā ar Draudzīgo aicinājumu saņemts čeks par 200 dol. latviešu skolām sadalīšanai pēc izglītības nozares ieskatiem, bet no vairuma skolu vadītājiem pateiciba par LNAK piešķirumu Draudzīgā aicinājuma atcerē, kuŗa kopsumma bija 450 dol. — No Kanadas iekšlietu ministrijas pavalstniecības daļas Otavā saņemta aptaujas lapa informācijas iegūšanai par „minoritāšu valodas skolām", kā oficiāli apzīmē etnisko grupu nacionālās skolas, atzīstot, ka bez angļu un franču nodrošināma arī citu valodu pastāvēšana. Paskaidrojumā norādīts, ka ziņas nevāc eventuālai nacionālo skolu kontrolei, bet lai pētītu, vai nav pienācis laiks domāt par to materiālu atbalstīšanu no federālās valdības puses. Sēdes dalībnieki vienojās aptaujā lūgto informāciju iesūtīt, kaut izglītības jautājumi piekrīt atsevišķo provinču kompetencei. — Ziņojuma nobeigumā J. Mežaks īsumā informēja par Latviešu dziesmu svētku biedrības padomes sēdi, kuŗā no dziesmu svētku atlikuma 2500 dol. piešķirti LNAK izglītības un kultūras nozarei, kā arī nolemts, ka „Nākotnei-70" atlikums pēc 2000 dol. iemaksas Dziesmu svētku biedrībai nododams LNAK jaunatnes nozarei.

Izskatot dažus saņemtos lūgumus pēc pabalstiem, valde atzina, ka tāds atvēlams Kanadas latviešu gaidu jendai, taču piešķiršanu atstāja jaunajai valdei pēc LNAK budžeta apstiprināšanas padomes sesijā. Divreizdivi nometnes organizētāju pabalsta lūgums izraisīja gaŗākas debates, kuŗās izskanēja aizrādījums, ka latviešu centrālajām organizācijām gan prasa līdzekļus, bet tām nav ne mazākās „līdzrunāšanas", pat ne pietiekamas informācijas par referātu saturu un nodarbībām, arī presē parādoties tikai referentu vārdiem un dažādo puduru nosaukumiem. Tā, piemēram, dzirdēts, ka komponists Dr. G. Pone, kam pērnā gada nometnē bija jārunā par mūziku, speciālā referātā runājis arī par dažāda veida revolūcijām. Pabalstu piešķirējiem ir tiesības zināt, ko jauniešiem nometnē īsti māca, tādēļ sabiedrībai sniedzama pilnīgāka informācija par kursu saturu, ne tikai lakoniski ziņojumi un vispārēji nometnes apraksti presē. Valde vienojās Divreizdivi organizētāju lūgumu atlikt, prasot ieskatam un informācijai piesūtīt šāgada programmas izklāstu un lektoru sarakstu, kā arī abu iepriekšējo nometņu referātu konspektus.

Valdes sēdē piedalījās priekšsēdis T. Kronbergs, viceprieksšēdis K. Tannis, sekretārs I. Alksnis, kasieris J. Skrastiņš, biedrzinis E. Upenieks un J. Mežaks, kā arī nozaŗu vadītāji K. Priedītis un J. Dreifelds, revīzijas komisijas priekšsēdis J. Grodnis un LNAK biroja vadītājs J. Rolavs.

Vē.

Izdevēji —
MES IZDARAM SALIKUMA DARBUS
GRĀMATĀM
ŽURNĀLIEM
Iespiešanai ofseta tehnikā
ATRS DARBA IZPILDĪJUMS. MĒRENAS CENAS.
AMBER PRINTERS & PUBLISHERS LTD.
491 College St., Toronto 174, Ont.
Canada.
TEL.: 921-7121 (Code 416)

LŪDZU, KLAUSIETIES
raidījumu 15. GADA GAJUMĀ
Toronto Latviešu misijas radio
BRĪDIS AR DIEVU
katru svētdienu, no pl.
9 — 930
Niagaras WHLD raidītājs
(1 kuilo 1270)
Informācija: tālr. Toronto
231-4215.

KANADAS BAZNICAS

TORONTO

Archibiskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 787-2310. Sv. Jāņa draudze, telefons 921-3327, 209 Balmoral Avenue.

Mācītājs A. Cops, 38 Balaby Cr., Don Mills. Tālrunis 449-4087.

Sv. Andreja draudze, tel. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 9.

28. februārī, plkst. 3 pēcp. dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma dāmu komitejas gadskārtējais bazārs.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Avenue.

28. februārī plkst. 2 pēcp. dievkalpojums un svētdienas skola. Viesis māc. E. Ķergis. Pēc dievkalpojuma draudzes vakars baznīcas zālē.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev.-lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave., S.

28. februārī, plkst. 11 Lielās lūdzamās dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Avenue, Montreal 28 P. Q. Telefons HU 9-3224.

Montrealas latviešu ev.-lut. Trisvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Avenue.

28. februārī, plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums; māc. V. Vārsbergs; Svētdienas skola; pēc dievkalpojuma priekšlasījums „Gaŗezers".

Otrdien, 2. martā, plkst. 7.30 vakarā draudzes namā māc. Vārsberga priekšlasījums „Mēs esam Dieva darba biedri"; diskusijas (latv. sinode).

Ceturtdien, 4. martā, plkst. 7.30 vakarā draudzes namā māc. V. Vārsberga priekšlasījums „Jaunatne — kristīgās kultūras sargātāja." Diskusijas.

7. martā evaņģelizācijas ned. noslēguma dievkalpojums plkst. 1.30 p.p. baznīcā; Spredikos māc. V. Vārsbergs. Pēc dievkalpojuma azaids un pārrunas.

14. martā dievkalpojuma nebūs.

21. martā, plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums un Svētdienas skola. Pensionāru sanāksme notiks otrdien, 9. martā, plkst. 2 p.p. draudzes namā.

Dievkalpojums angliski notiks 14. martā, plkst. 9.30 no rīta.

OTAVA

Māc. Edg. Lange, 864 Pleasant Pk. Rd.; tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā 400 Sparks ielā.

28. februārī dievkalpojuma nebūs.

Kanadiešu Holšteinas sugaslopu audzētāju biedrības priekšnieks Roberts Flets šajās dienās pasniedza diplomu Margrietai Zariņai (attēla vidū) viņas piensaimniecības farmā Kaningtonā par labāko sugas pienagovi, kas ražībā uzrādījusi rekordskaitļus, ar 27.855 mārc. piena izslaukumu gadā. Zariņu ganāmpulks pēdējā pārbaudes gadā atzīts par ražīgāko Ontario provincē.

RELIĢISKA ATMODA GRĀMATNIECIBĀ

(Pārnesums no 3. lpp.)

tikai vienu M. Zīverta lugu „Pēdējā laiva", ko agrāk bija godalgojis Ziemeļamerikas Latviešu Kultūras fonds. Apgāds un spiestuve sola, ka drīzumā M. Zīverta lugas nāks biežāk. Arī te gribas salīdzināt trimdinieku devumu ar okupētās Latvijas devumu. Būtu dabīgi, ka tur lugu ir daudz vairāk, jo ir vajadzība teātriem un netrūkst lasītāju. Taču 7 lugu grāmatas vienā gadā tur vēl tāls sapnis.

Blakus izcilajiem sasniegumiem prozā, dzejā un drāmā, eseju laukā latviešu valodā nevaram atrast pat vienu grāmatu. Vācu valodā tāda ir Z. Mauriņai „Abenteuer des Menschseins, kas gan viegli ieskaitāms arī atmiņu grāmatu grupā.

Starp 7 atmiņu grāmatām vērtīgākās ir V. Bastjāņa „Dzīves straumē". Salīdzinot ar viņa atmiņu trešo daļu (Gala sākums) šī ir mierīga atmiņu straume, bez sevišķa rūgtuma pret šķirām un personām. Protams, lasītājs gribētu atrast izskaidrojumu autora asai un sarkastiskai nostājai pret Latvijas valsts dibināšanu dzīvojot un darbojoties Maskavā. Tas grāmatā noklusēts. Citādi lasītājs grāmatā atradīs samērā labu laikmeta un cilvēku raksturojumu un faktu. Gaidīsim memuāru 4. daļu par trimdas gadiem. Diezgan subjektīva ir A. Dravnieka atmiņu grāmata par Latvijas (un trimdas) skolām un skolotājiem „Es atceros". Latgales kultūras darbinieks un garīdznieks Jezups Grišāns devis memuāru 3. daļu — „Trimdas gadi". A. Johansona „Visi Rīgas nami skan" der tikpat atmiņu, kā eseju laukā. Tāpat kā visas iepriekšējās A. Johansona grāmatas, arī šī ir guvusi lasītāju piekrišanu. Sakarā ar mediķa prof. J. Alkšņa simtgadi dzimšanas dienu, viņa melta A. Liepiņa rūpējusies par vērtīgā Dzīves stāsta un veltījumu krājuma izdošanu. J. Kronlins sakopojis kādas Westward Ho Anglijā dalībnieces liktenstāstu vēstuļu formā „Tikai nepagurt!"

Ceļojumu literatūras cienītājiem vērtīgs devums ir Kārļa Pētersona ceturtā grāmata „Uz dzimtenes pusi", par ceļojumu pa Eiropu.

Vēstures grāmatu laukā liels ieguvums ir populārzinātniskā B. Andersona „Tur plīvoja Kurzemes karogi". Sporta entuziasti sagaidīja jau Latvijā radušās ieceres piepildījumu, saņemot skaisto un plašo V. Čikas un G. Gubiņa „Latvijas sporta vēsturi". Arī DV Centrālās valdes vismaz 20 gadus veca iecere guvusi pirmo sasniegumu, izdodot O. Freivalda rediģētās 4—5 grāmatu sērijas „Latviešu karavīrs 2. pasaules karā" 1. grāmatu, kam turpinājums sekos šāgada beigās. Austrālijā nelielā metienā iznākusi tieslietu maģistra E. Liepiņa plašā grāmata par „Maskavas latviešu vakariem un korporāciju „Fraternitas Moscoviensis". Māc. J. Strautnieka rediģētais rakstu krājums „Archibīskaps T. Grīnbergs" pieminēts reliģisko grāmatu nodaļā. Mūsu sirmajam publicistam E. Blankam jaunā izdevumā nākusi grāmata „Latviešu tautas ceļš uz neatkarīgu valsti".

(Nobeigums sekos)

Vajadzīga
UZTICAMA MAJKALPOTAJA
JĀDZĪVO UZ VIETAS.
Viens mazs aprūpējams bērns; mazliet virtuves darbu. Privāta istaba, brīvas nedēļas nogales.
Zvanīt: P. Benjaminš, 444-5408 pēc plkst. 6 vakarā.

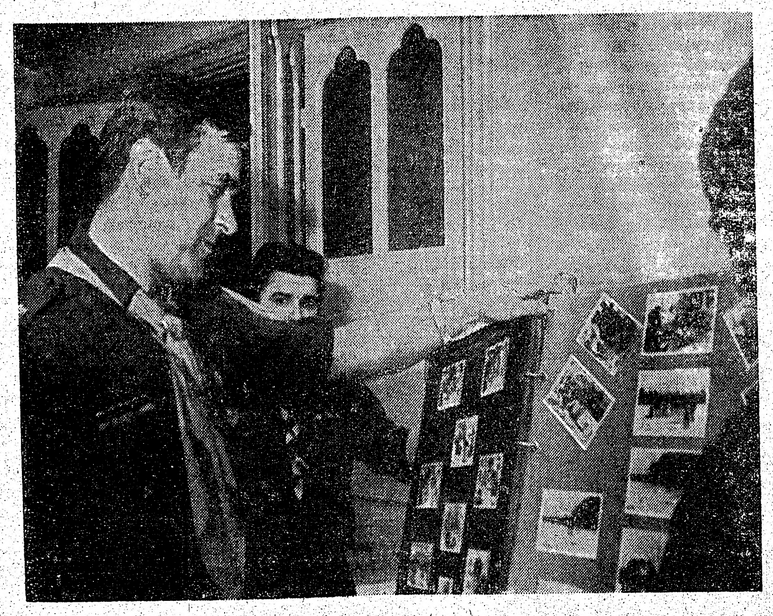

Gaujas gaidu un Rīgas skautu vienības 20. gadasvētkos Toronto vad. Dr. Linards Lukss saņēma apbalvojumu par vienības darbā ai zvadītajiem 10 gadiem. Šajā attēlā viņš redzams iepazīstoties ar vienības foto pulciņa dalībnieku izstādītajiem darbiem. Aizmugurē — v. v. Vilnis Pēterson s.
Foto: V. Cinis

Valentine Kreišmanis

dzimusi 1902. gada 31. decembrī,

mirusi 1971. gada 5. februārī Montrealā.

Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes Toronto PALIDZIBAS FONDS

Dieva pirksts

„LATVIJA AMERIKA" LĪDZSTRADNIEKA ACULIECINIEKA RAKSTS PAR ZEMESTRĪCI LOSANDŽELOSA

Kad notika kas neparasts, manā pusē veci ļaudis mēdza teikt — tas ir Dieva pirksts. Šo teicienu lietoja gan nelaimju, gan arī neparastu notikumu apzīmējumam, Jāatzīst, ka daži notikumi dzīvē tiešām ir ar cilvēka prātu tik grūti aptveŗami, ka ļaudis vienīgo izskaidrojumu tiem atrod Dieva visvarenā gribā. No tā tad laikam arī būs cēlies teiciens par Dieva pirkstu.

Bībelē teikts, ka sirmā senatnē Dievs ar grēku plūdiem esot iznīcinājis visu dzīvo radību, izņemot Noasu, viņa sievu un šķirstā paglābtos dzīvniekus. Vēlāk par cilvēku grēkiem ticis sagrauts Bābeles tornis, kā arī sadedzināta Sodoma un Gomora. Kad senie romieši bija par daudz sagrēkojušies, Dieva pirksts atkal parādījās Vezuva izvirdumā, kas apraka Pompeju un citas pilsētas.. Šā gadsimta sākumā draumīga zemes trīce iznīcināja Sanfrancisko, ko ticīgie atkal izskaidroja kā Dieva sodu.

Laikam jau kalifornieši tiešām ir vareni grēkotāji, jo Dievs tos soda gandrīz vai bez apstājas. Nebūtu jau arī nekāds brīnums. Kalifornijā taču atrodas tas „grēku zaņķis", ko sauc par Holivudu. Pēdējā laikā tiešām nepaiet neviens gads, kad Losandželosā vai tās apkārtnē nenotiktu kāda briesmīga dabas katastrofa. Plūdi un milzu ugunsgrēki katru gadu šeit aprij tūkstošiem māju un miljoniem dolaru..

Bet viss tas nobāl pret to dabas katastrofu, kas notika otrdien 9. februāŗa rītā, plkst. sešos un vienā minūtē. Tā bija zemes trīce, kas ilga gan tikai vienu minūti, bet kuŗu neaizmirsīs uz paaudžu paaudzēm, tāpat kā briesmīgo Sanfrancisko zemes trīci 1906. gadā.

Bija skaists dienvidzemes rīts. Pirmie saules stari jau lauzās caur aizkariem istabā, kad pamodos. Pēkšņi atskanēja tik draumīgs grāviens, kādu neesmu dzirdējis kopš kaŗa laika, kad Berlīnē netālu no manas mājas sprāga gaisa torpēda, kas sešstāvu namus sagrāva kā spēļu lietiņas. Zibenīgi caur smadzenēm izšāvās doma — atombumba! Paldies Dievam, tā nebija vis atombumba, bet tikai zemes trīce. Tikai — kāda zemes trīce! Pie nelielām zemes trīcēm un apakšzemes grūdieniem ļaudis Dienvidkalifornijā ir jau pieraduši. Tās parasti nenodara nekādu lielu postu. Šur tur sagrūst pa ķieģeļu celtnei, nogāžas viens otrs skurstenis vai izbirst logiem stikli, bet tas arī ir viss.

Šoreiz, turpretī, zemes trīce nebeidzās vis kā parasts, ar vienu grūdienu, bet turpinājās veselu minūti, ar katru brīdi pieņemoties spēkā. Labi, ka mana gulta ir veselas piecas pēdas plata, citādi laikam gan būtu izmests uz grīdas. Plaukti gāzās, gleznas krita no sienām, vāzes, trauki un pudeles plīsa, no jumta gruva dakstiņi, gāzās kamīna skurstenis, māja pati līgojās kā laiva viļņos un sienas krakšķēja visās malās, bet, paldies Dievam, tomēr nesagāzās. Koka celtne — tāpēc izturēja. Būtu mūŗa — tad nu gan laikam būtu čupā un nebūtu vairs, kas raksta šīs rindiņas.

Visi tomēr netika tik laimīgi cauri. Rajonos, kas bija tuvāk epicentram, postījumi bija draumīgi. Tūkstošiem izpostītu māju, simtiem ievainotu cilvēku, daudzi, protams, arī beigti. Kalnu nogāzē, kur draudēja sabrukt milzu dambis, kas ar savām brauktu uz darbu.

ūdens masām noslīcinātu visu pilsētu, dažu stundu laikā milzīgā steigā evakuēja 80.000 cilvēku. Bet tas vēl nebija jaunākais. Sabruka mājas, kas savās drupās dzīvus apraka daudzus cilvēkus, Piemēram, Silmāras rajonā sagruva trīs stāvu veterāņu slimnīca un apraka visus, kas tanī brīdī atradās ēkā — slimniekusu un personālu. Tūlīt, protams, uzsāka arī glābšanas darbus. Cilvēki strādāja dienu un nakti atrokot drupas.

Ceturtā dienā, kad no gruvešiem bija izvilkti jau desmitiem līķu un nebija nekādu cerību atrast vēl kādu dzīvu, notika brīnums, kuŗu tiešām var saukt par Dieva pirkstu. Kāds no gruvešu novācējiem starp lauskām pamanīja rēgojamies vienu zābaku. Racējs pēkšņi iekliedzās: „Tas ir mans brālis! Es pazīstu viņa zābaku!"

Piesteidzās palīgi un atbrīvoja aprakto vīru. Tas tiešām bija viņa 68 gadus vecais brālis, kas strādāja slimnīcas virtuvē un aprakts līdz ar citiem. Lielākais brīnums — viņš bija dzīvs! Pie tam, tikai ar nelieliem ievainojumiem. Pēc dažām stundām izglābtais jau pozēja fotogrāfiem un lauztā itaļu emigranta akcentā stāstīja televīzijas vīriem par savu vairāku dienu gūstu zem drupām.

Bet arī šis gadījums tomēr nebija lielākais Dieva brīnums, kas notika tais liktenīgajās dienās. Tajā pašā Losandželosas priekšpilsētā dzīvoja trīs draugi, kas visi strādāja vienā uzņēmumā. Katru rītu visi trīs sapulcējušies norunātā vietā uz ielas stūŗa, lai ar pussmago mašīnu visi kopā

Uz darba vietu jābrauc caur vairāku stāvu autoceļu krustojumu ar masīviem dzelzbetona tiltiem. Neskatoties uz to, ka tilti bija tikko uzcelti un bija pēdējais technikas sasniegums, katrā ziņā, droši arī pret jebkādiem satricinājumiem, draumīgajā zemes trīcē tie tomēr bija sabrukuši un nogāzušies lejā uz autoceļa. Laimīgā kārtā vēl bija agrs rīts un uz ceļa tikpat kā nebija braucēju.

Ja zemes trīce būtu notikusi tikai vienu stundu vēlāk, tā saucamā „rush-hour" laikā, kad uz šī viena paša tilta kompleksa atrastos simtiem automašīnu, upuŗu skaits būtu milzīgs. Šoreiz laimīgā kārtā brūkošais tilts bija sašķaidījis tikai vienu auto — to, ar kuŗu iepriekš minētie draugi mēdza braukt uz darbu. Bet tas vēl nav viss.

Kad atraka sadragāto auto, tur atrada tikai divus līķus. Trešā nebija. Šis trešais darba biedrs arvien bijis kārtīgākais un akurātākais no visas grupas. Desmit gadu laikā viņš nav nokavējis nevienu dienu darbā. Tāpat nekad vēl nebija atnācis uz satikšanos ne minūti par vēlu.. Tikai šoreiz vīrs bija aizgulējies un pamodies tikai no zemes trīces grāviena. Tad, protams, bija par vēlu steigties uz ielas stūŗa, jo darba biedri bija ne tikai kā aizbraukuši, bet gulēja jau miruši zem tilta drupām.

Daži varbūt teiks — sagadīšanās. Labi. Teiksim — sagadīšanās. Bet tad gan tā ir tik ārkārtīgi reta sagadīšanās, kuŗai, laikam gan, nevarēs atrast raksturīgāka apzīmējuma par to pašu vecumveco teicienu — Dieva pirksts.

Vilis Lapenieks

SARIKOJUMU KALENDARS

TORONTO

25. februārī — pl. 8 vak. Latviešu namā māc. R. Ekšteina referāts „Zinātnieki paredz cilvēka bojā eju". Dziedās baritons Pēteris Gaistauts.

27. februārī — plkst. 7.00 vakarā DV namā, 125 Broadview Ave. tradicionālais Ventiņu vakars. Piedalīsies ansamblis „Ceļinieki" (Vilis Ādlers). Lidzi pamami groziņi.

28. februārī — pl. 5 p.p. Latviešu nama otrā stāvā Toronto korporāciju kopas literārais vakars „Ceļojums pa Orientu" — krāsu filma. Referents filistrs E. Lejiņš — Patria. Ieeja brīva.

28. februārī — pl. 4 p.p. DV namā Dr. S. Treilones referāts „Tilts uz jauno paaudzi" ar filmas izrādi un diskusijām.

6. martā — pl. 7.30 vak. DV namā draudzības vakars ar priekšnesumiem un deju.

7. martā — pl. 4 pēcp. Latviešu namā Raiba pēcpusdiena. Latviešu nama valdes sarīkojums.

13. martā — TLB kostīmu balle „Laimes riteņi", Latviešu namā pl. 7.30 vakarā. Masku godalgošana.

14. martā — plkst. 4 pēcp. Latviešu namā latviešu jaunatnes mūzikas pēcpusdiena. Latviešu nama dāmu komitejas sarīkojums.

21. martā — plkst. 6 vak. Bikforda vidusskolas zālē DV teātŗa izrāde Molnāra „Spēle pilī".

20. martā — plkst. 7.30 vak. jauniešu balle Latviešu namā.

21. martā — plkst. 3 p.p. Latviešu namā TLB literārā pēcpusdiena. Dr. P. Vasariņš „Skats šīsdienas Latvijas dzejā" un kokļu ansamblis.

3. aprilī — pl. 8 vakarā Sv. Andreja baznīcā L. Garūtas kantāte „Dievs, Tava zeme deg" un citi skaņdarbi. Sv. Andreja ev.-lut. draudzes koŗa 19. gadskārtējais koncerts. Piedalās solisti, ērģeles un stīgu orķestris.

1. maijā — pl. 8 vak. DV namā maija balle ar maija karalieņu vēlēšanām.

15. maijā — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde, Anšlava Eglīša „Bezkaunīgie vecī".

IZĪRĒJAMAS
DANFORTH — MAIN
MĒBEĻETAS ISTABAS
AR VĀRĪSANAS IESPĒJAM.
GARĀŽA.
Zvanīt Toronto 694-5455

LAIKRAKSTA
LATVIJA
AMERIKA
ATSEVIŠĶI NUMURI
PĒRKAMI TORONTO

Broadview Delicatessen
105 Danforth Ave.

Beliant Newsagency
272 Spadina Ave.

Esto Meat Products
691 Mt. Pleasant Rd.

Lidums Meat
691 Roncesvalles Ave.

Parkway Delicatessen
731 Broadview Ave.

Tatve Florists
792 Bathurst St.

Pavasars Delicatessen
361 Rocesvalles Ave.

Poker Meat
376 College St.

Venus Florists
231 Roncesvalles Ave.

West Ark — Gift Shop
2282 Bloor St. W.

HAMILTONĀ
O. Andersons
26 Market St.

Northland Grocery
120 Barton St. E.

ABONĒJIET
LAIKRAKSTU
LATVIJA
AMERIKĀ

DV apgādā iznākusi
Prof. P. Jurevičs
refleksijas par latvisko eksistenci
DZĪVE UN LIKTENIS
Saturs:
Pilnvērtīga dzīve. Kāpēc mēs gribam palikt latvieši? Kultūra un tauta. Pie kā turēties? Mūsu nacionālo centienu pamati. Kā dzīvot un izturēt. Kas jāmaka cilvēkiem? Snobisma varā. Jaunatnes veidošanās. Mūsu trimdas tautas pastāvēšanas noteicējums. Turēšanās pie tēvzemes. Eiropas šarma. Kultūras dienu nozīme. Kultūras bardziba. Pārdomas latvju tautas sēru dienā. Izlīgšana ar dzīvi.
153 lpp. Vāku zīmējis Alfreds Jaunzems.
Cēlā iesieta maksā $4.20
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA,
491 College Street, Toronto 174, Ont. Canada.

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai
DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 174, Ont.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.,
Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz ..... gs ..... mēnešiem un šādu adresi:
Mr. Mrs. Miss .....
Adrese: .....
.....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....
..... abonementa uzsākšanai/pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....
Abonēšanas maksa
Kanadā un ASV
1 gada abonements $21.00
6 mēnešu „ $11.50
3 mēnešu „ $ 6.00
1 mēneša „ $ 2.50
Eiropā un Austrālijā
1 gada abonements $16.00
6 mēnešu „ $ 8.50
3 mēnešu „ $ 4.50

Piedāvā dāvanām un pašu vajadzībām:

Daugavas Vanagu Gramatnica

Latviešu namā 491 College St., Toronto 174, tālrunis 921-7121

- GRĀMATAS, visjaunākos izdevumus ieskaitot
- KERAMIKU
- KOKA IZSTRĀDĀJUMUS — pūra lādes, šķīvjus, svečturus, standartiņus
- AUDUMUS — sedziņas, spilvenus, grāmatu zīmes
- ĀDAS IZSTRĀDĀJUMUS — atslēgu riņķus, naudas makus, albumus, viesu grāmatas, adrešu grāmatas, grāmatu zīmes
- LATVIEŠU SKAŅU PLATES
- APSVEIKUMU KARTĪTES

Apskatiet — varbūt kas noderi

KAS? KUR? KO? TORONTO

ALFRED A. STIKUTS, FRI.

STIKUTS Diplomēts Kanadas Realtoru Institūta biedru
REALTOR 1363 Wilson Ave., Downsview, 248-0101
1851 Lawrence Ave. E. Scarboro, 752-1770

A. BĒRZIŅŠ Realty Ltd.

Nekustami īpašumi, apdrošināšana, obligācijas un notāru

316 Harbord Street, Toronto, Ont. 534-8447

PAVASARA LE 1-7353

delikatešu veikals un konditoreja

361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. ČUKULS

LATVISKAS ROTAS
DIMANTI — PULKSTEŅI
Zeltkalis
VALUDE Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS

VEIKALA UN DARBNĪCA 964½ Bloor St. W. Toronto 4
Ont., tālr. 533-2837.

A. Kristapsona gaļas un gaļas izstrādājumu veikals

1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5152

EXPRESS T.V. SERVICE

HI-FI un TV DARBNĪCA, tālr. 769-6733

no plkst. 9 — pl. 9 vak.

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS

105 DANFORTH AVE. (pie Broadview).

Tel.: HO 5-9905. *Ausma Miķelsons*

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
TELEPHONE 924-1408 • 467 SHERBOURNE STREET, TORONTO 5 ONTARIO

RŪPIGA UN SMALKJŪTĪGA

APBEDĪŠANAS CEREMONIJU

IZKĀRTOŠANA

AUSTRA ŠMITS

DĀMU FRIZIERSALONS

737 Bloor St. W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

Fotogrāfiski darbi ar izcilu kvalitāti!

Pieprasiet informāciju
tel. 863-1166
par veikaliem jūsu rajonā pasūtinājuma nodošanai.

Benjamiņa filmu laboratorija
247 Richmond St. E.,
Toronto 2, Ontario.

Kanadas DAUGAVAS VANAGU nams
125 Broadview Ave., Toronto 250,
PIEDĀVĀ ZĀLI PIRMĀ STĀVĀ (ar pasa dzeramūdeni)
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM. PIEPRASIET TELEFONISKI—
465-5225
DAUGAVAS VANAGU
OTRĀ STĀVĀ
ATVERTS BIEDRIEM UN VIESIEM NO PIRMDIENAS LĪDZ PIEKTDIENAI PLKST. 4 p.p. — 1 NO RĪTA, SESTDIENĀS NO PLKST. 12 DIENĀ — 1 NO RĪTA.
Dažādi dzērieni un ēdieni par mērenām cenām
Uz redzēšanos!

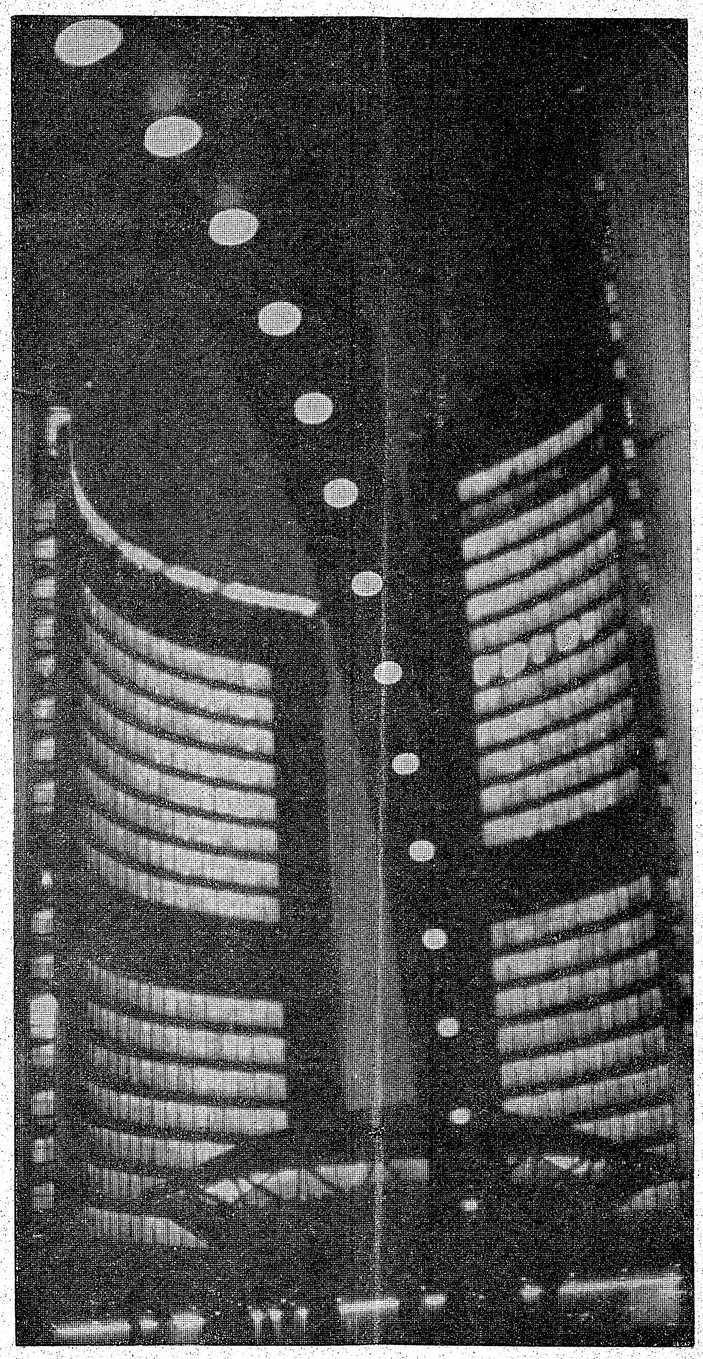

TUMSAS UN GAISMAS ROTAĻA

Toronto pilsētas valdes nams naktī. Foto: Aleksandrs Kalniņš

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 174, Ont.

KAKTIŅŠ

Vedam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā.
LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd.,

Iepazīstieties ar plašāko un rēgulāri iznākošo

Daugavas Vanagu Mēnešrakstu!

Iznāk 6 reizes gadā, ik otru mēnesi.

Raksti: Latvijas brīvībai, ideoloģijai, literatūrai, mūsdienām, atmiņām vēsturiskā nozīmē un aktuālitātēm.

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā par 3 numuriem $2.75, 6 — $5.50, atsevišķs numurs $1.00.

Pasūtināms: Kr. K. Beacons, 223 High Park Ave., Toronto 165, Ont., Canada.

ARĪ RUMĀNIJA BAIDĀS

Rumānijas prezidents Čaučesku apsolījis rumāņu strādniekiem labāku arodbiedrības aizsardzību un 20% algas pielikumu laikā no 1972. — 1975. gadam. Čaučesku savā runā Rumānijas partijas centrālkomitejā apsolījis paaugstināt ģimeņu un sociālās piemaksas un samazināt par 40% komūnistu partijas un arodbiedrības maksājumus, tajā pašā laikā solot strādniekiem lielākas tiesības, ieskaitot savu priekšnieku atzīšanu vai noraidīšanu. Čaučesku runas galvenais pamats bija plašākas tiesības strādniekiem, ciešāk tos piesaistot dažādu lēmumu pieņemšanā, paredzot strādnieku iecelšanu atbildīgos rūpnīcu posteņos ar tiesībām līdzvērtīgām valsts mērogā. Lai gan Rumānijai nav jāstājas pretī tik stingrai strādnieku pretestībai, kāda izpaudās Polijā pagājušā gada decembrī, noverotāji tomēr saka, ka arī Rumānijai bijušas grūtības dēļ zemām strādnieku algām un augošām pārtikas preču cenām.

SIKĀS ZIŅAS

● Protestējot pret lauksaimniecības politikas reformām, Beļģijas jaunie lauksaimnieki Briselē uzveda pa kāpnēm nama zālē trīs govis, kad tur pašlaik notika Eiropas koptirgus zemkopības ministru sanāksme, Rietumvācijas, Francijas, Itālijas, Beļģijas un Luksemburgas ministri pašlaik apsprieda priekšlikumu par koptirgus piensaimniecību un govju skaita samazināšanu. Policija no konferences zāles aizveda 40 demonstrantus un 3 pārbiedētos lopiņus.

● Dienvidvietnamas ārl. ministrs Tranvanlams sagatavojies ierosināt Vietnamas miera sarunu pārcelšanu no Parīzes uz Dienvidaustrumāziju. Lams citēja oficiālo Vietnamas preses aģentūras brīdinājumu Francijas valdībai, ja tā turpinās savas „neitaisnās aktīvitātes". Dienvidvietnama apsvērs diplomātisko attieksmju pārtraukšanu ar Parīzi. Dienvidvietnamas ārlietu ministrs, acīm redzot, nav bijis apmierināts ar Francijas valdības locekļu izteicieniem pēc Dienvidvietnamas karaspēka ieiešanas Laosā. Lams sacīja, ka Dienvidvietnamas valdība apsver miera sarunu pārcelšanas jautājumu uz kādu Dienvidaustrumāzijas valsti.

☆

„Cik ilgi Ādams un Ieva dzīvoja paradīzē?" skolēniem ticības mācības stundā jautā mācītājs. — „Līdz rudenim," Kārlēns pirmais atbild. — „Kā tā — līdz rudenim?" mācītājs pārsteigts vaicā. — „Āboli taču nogatavojušies tikai rudenī!" Kārlēns droši paskaidro.

LAIKRAKSTA
LATVIJA
AMERIKA
ATSEVIŠĶI NUMURI
PĒRKAMI TORONTO

Broadview Delicatessen
105 Danforth Ave.

Baliant Newspaper
272 Spadina Ave.

Esto Meat Products
691 Mt. Pleasant Rd.

Lidums Meat
691 Roncesvalles Ave.

Parkway Delicatessen
731 Broadview Ave.

Lotus Florists
792 Bathurst St.

Pavasars Delicatessen
361 Rocesvalles Ave.

Pokos Meat
376 College St.

Venus Florists
231 Roncesvalles Ave.

West Ark — Gift Shop
2282 Bloor St. W.

JAUNĀKĀS SKAŅU PLATES

Leonīds Slaucītājs — Dziesmas solo balsij un korim $5.00
Dziesmas solo balsij: Lūgšana. Akmens. Būšu pie tevis, mana zeme. Draudzība. Meitene. Abelziedu laikā. Neteic manim vārdu daudz. Mūsu zeme. Kora dziesmas: Zvaigžņu lietus. Velte. Mocekļi.

Deju mūzika. DV izdevums — tikai stereo $6.50
I — Rudzupuķu zilas. Mans mīļais draudzīgs. Ar tevi uz debesīm. Klarnetista lāsts. Kaprijas zvejnieks. II — Lichtenšteina polka. Trīs vītušas rozes. Mazā Havajas meitene. Ak tu, mans gaišais draugs. Par godu latvju meičām.

Akordeona mūzika Nr. 2 ..... $5.00
Izpildītāji: Viktors Nāruns, Mario Tacca, Jurgen Lochter, Gerard Grisey un Hodnicki ar Darrow.

Akordeona mūzika Nr. 3 ..... $5.00

Zanis Zentiņš — Jūras vaidi $5.50
pie klavierēm Vera Leinvebers
I — Jūras vaidi. Pie pēdējā plāvuma. Mans namiņš. Dzimtene. Rudzu puķu vainadziņš. Jurka, puika Madi ķēra. Bērnība. Brīnos es. Rudeņa ziedi. Balta bērza šūpolīte. II — Skatait, jaudīs. Sīkie pirkstiņi. Zeltītās lapas. Aizsmaržoja baltās ievas. Tā ietu. Nakts tik skumja. Aizejot. Meži šalc. Karaviri bēdājās.

Tautas dziesmas un dejas ..... Stereo $5.50
I — Līkumdeja. Āvu, āvu baltas kājas. Es uzkāpu kalniņā. Dzied, māsiņa, skaistu dziesmu. Dancot gāju ar meitām. Jautrais pāris. Ventiņu zvejnieku deju dziesma. Upe nesa ozoliņu. Plakanais dancis. II — Magais dancis. Ziedēj' rozes, magonītes. Es mācēju danci vest. Es bij' maza meitenīte. Ekusēze. Sarabumbals. Kur tu teci, gailīti manu? Sidrabiņa upi bridu. Andžiņš. Man' bāliņi stipri vīri.

Junda $5.50
Lūk, rozes zied. Pie Baltijas jūras. Krīvu krīvs. Mirdzi kā zvaigzne. Mežezers. Rudens noskapas. Milētāja dziesma. Varenība. II—Tēvzeme runā. Aijā. Jāpu laiva. Jūras spožums. Mēness nakts. Kā linu druva sāka ziedēt. Vecie tēvi. Kad mēs jauni bijām.

LP 36 ..... $5.50
Stāsti man, ak Ģetzemane. Drūms klusē Ģetzemanes dārzs. Kad Kristus krustam tuvojas. Mans brāli, uz Golgātu nāc. Kas ir Tas, kas gaida. Adoramus Te, Christe. II—Vētras viļņos nav neviena. Svētītie, nāciet. 91. psalms. Mieru atstāju. Izpilda Antonina Vaivode, kontralts.

Kalvis $6.00
I — Kad mēs jauni bijām. Krīvu krīva. Nogrimusi pilsēta. Dzimtā puse. Kalnos. II — Jūras dziesma. Bikeris mironu salā. Smilšainos ceļos. Jāņu laiva. Jāņu laiks. Aiz upītes sētiņā. Kas kaitēja man dzīvot. Iesim, puiši, lūkoties. Sniga sniegi, putināja.
Stereo 1063

Brālīts māsu dancināja $7.00
Saturā: Brālīts māsu dancināja, Pērkonītis, Mugurdancis, Plaukstiņpolka, Metieniņš, Tūdaliņ, tagadiņ, Sudmaliņas. II — Ritentis, Zvejniecipš, Gailītis un vistiņa, Māte teica Jancīšam, Kur tu teci, gailīti? Brālītis un māsiņa un Getzes deja.
Stereo 1093

Tu sapnis esi $7.00
I — Driz tiksimies mēs, Tu sapnis esi, Aizejošam, Aksta dziesma, Kavalieru gads; II — Brūnacīte, Pa to ceļu, Ritos, Vermlandes balāde, Maza maza meitenīt.

Latvian Music LP 32 ..... $5.50
I — Pēdējais plāvums, Lietutiņš līst, Diena beidzas, Šūpuldziesma, Māte, Nakts; II — Mazs bij tēva novadiņš, Zaļas birzes audzīte, Krauklītis, Man ieviņa, Sprigulīši, Lauku krāsas, Zilās naktis.

Latvian Music LP 33 ..... $5.50
I — Laimiņai pavaicāju, Kur meitiņas godam auga, Ej, saulīte, driz pie Dieva, Mēs deviņi bāleliņi, Kas tur kliedza, Upe nesa ozoliņu, Dzeltens mans kumeliņš; II — Jauni puiši dancī veda, Pūt, vējiņi, nostājies, Lieli viri, mazi viri, Dancīja māsiņa plāniņa vidū, Kāzinieku deja, Sikstaitīes, Jauni laudis, Rucavietis.

Latvian Music LP 34 ..... $5.50
I — Lielais lācis, Minhkleitiņa, Naktis, Kokteilis, Baltijas jūra; II — Mežrozīte, Sulu laikā, Ābeles zied, Es jums teiksu, Sniegputenī.

Latvian Music LP 35 ..... $5.50
I — Mēs visi sēdējām kokos, Jumi jumi, Cietumnieka dziesma, Redz, kur jāja div' bajāri, Kādu pie sevis, Parkā; II — Senā Rīga, Divatā ar sevi (uz jumta) 25 kronas (5 dolari), Tu vairs mani nepazīsti, Kauli deg, Vilciņā.

Ontario provincē dzīvojošiem jāpieskaita 5% PST.

Pieprasāmas DV GRĀMATNICĀ
491 College Street, Toronto 174, Ont. Canada.

ARTORS KAUGARS AIZSAULES ECĻOS

Kalamazū latviešu skolas Draudzīgā aicinājuma sarīkojumā 13. februārī savu dzejoli skandējot sirdslēkme piemeklēja Artūru Kaugaru. Viņš pēkšņi atslīga krēslā un dažas minūtes vēlāk viņa sirds bija jau apstājusies. Dzejniekam tikai 29. janvārī piepildījies 61 mūža gads. Liktenīgās dienas rītā dzejnieks vēl jutās fiziski un garīgi možs, kādēļ viņa pēkšņā nāve nāca kā liels pārsteigums. Dzejnieku viņā saulē pavadīja paša izteiktie vārdi, visu priekšā skandējot, bet nenobeidzot savus pantus no dzejoļu cikla „Ziemeļu mežos".

Artūru Kaugaru pēdējā gaitā izvadīja 18. februārī no Langeland bēru nama Kalamazū. Izvadīšanā tika dziedātas divas viņa paša dziesmas, bet aizlūgumā iepriekšējā vakarā draudzes mācītājs A. Piebalgs lielāko daļu laika veltīja dzejnieka darbu lasīšanai un to salīdzinājumiem, kas liek pievienoties kāda pavadītāja izteiktam atzinumam, ka reti nākas piedzīvot šādu brīdi, kad aizgājējs atstājis pats sev atvadu vārdus, lai ar tiem runātu uz dzīvajiem. Šāds jūtu pārdzīvojumu brīdis, daudz vairāk kā parastā ikdiena, aizgājēju tuvināja palicējiem, lika vairāk izprast dzejnieka dzidrā dziļuma pilno vārdu nozīmi un reālitāti — ka visa tā mums vairs nav un nekad nebūs. Vai tik daudz nepalika neizteikta — neuzrakstīta! Vēl bija laika gana — neviens to negaidīja un negribēja iedomāties! Bet nu vairs viņa nava — apklusis mūsu klusais, sirsnīgais un labais dzejnieks un skolotājs!

Svētsvinīgo noskaņu vēl vairāk pastiprināja uz ērģelēm brīvmākslinieka Arnolda Kalnāja klusos izjustos toņos spēlētā latviešu lūgšana „Dievs, svēti Latviju", tā pat arī Emmas Reinvaldes solo dziesmas kuras tā dziedāja izvadot un arī svētvakara aizlūgumā. Tēvu godinot, no tā ar saviem dzeju pantiem atvadījās jaunākā meita Baiba Kaugare, kas pati ir dzejniece.

Aizvadot vīru un tēvu, klāt bija visi aizgājēja tuvākie tuvinieki — dzīves biedre, dēls Ģirts ar ģimeni, dēls Agnis, meita Baiba, bet otra meita Māra Irbe bija atlidojusi no Stokholmas Zviedrijā.

Mirušā dzejnieka brālis Jānis no Latvijas bija atsūtījis pēdējos „Dusi saldi" vēlējumus, kuŗus varēja ielikt līdzi zārkā. Līdzi varēja nodot arī simboliskās tautiskās prievītes, kas sirsnībā un pateicībā greznoja nelaiķa spilvenu. Kapā līdz ar egļu skuju un ziedu veltēm iebira arī Latvijas zeme.

Pie bērinieku pašu aizbērtā kapa, kas atrodas latviešu draudzes kapu nodalījumā pie lielā ozola, pēdējās ardievas līdz ar vainagu un ziedu veltēm nesa: Kalamazū latv. skolas — pārzine P. Skrupškele un vecāku padomes pr-dis U. Šmidchens, no Kalamazū preses un literātu kopas — A. Zaļinskis, Čikagas-Milvoku preses kopas un Veseļa fonda — I. Šimane un A. Lamberts, skolotāju saimes — R. Zuika, Kalamazū latv. skolas skolēniem — M. Skrupškele un D. Aistare, A. Kalnāja apgāda — L. Puže, DV apvienības — R. Jankavs, Studentu korp. kopas — L. Šinte, Latviešu biedrības — J. Grotēns un no Kalamazū latv. draudzes — J. Galis.

Visu laiku kapsētā smidzināja sīks lietus, ūdens lāses apņēma arī kapa kopiņa un zīmīgi, ka A. Kaugara dziesmā arī dziedājām: „Krīt Dieva lietus sīlts".

V. Bokis

✝

Ilggadēja skolotāja

Marija Krustāne, dzim. Ozoliņa

dzim. 1904. gada 14. februārī Rīgā,
mirusi 1971. gada 31. janvārī Baltimorā, ASV.

Par viņu skumst

piederīgie, kollēgas un plaša audzēkņu saime dzimtenē un trimdas zemēs

Maskava met žīdus politisko svaru kausos

Padomju armijas pulkvedis ģenerālis Dāvids Dragunskis norādījis, ka gadījumā ja Izraēla piekristu Vidējo austrumu miera formulai, tad nebūtu tālāku ierobežojumu žīdu izceļošanai no Pad. savienības uz Izraēlu. Desmitiem tūkstošu žīdu iesnieguši lūgumus un tagad gaida uz izceļošanu. Ģenerālis, kas pats ir žīdu izcelsmes, sacīja: „Mēs nedrīkstam atļaut jauniem, militāri apmācītiem padomju pilsoņiem cīnīties Vidējos austrumos. Viņu, klātiene nepalīdzētu sasniegt miermīlīgu nokārtojumu. Tiklīdz Vidējos austrumos mieru atjaunos, mēs atjaunosim arī atļauju izsniegšanu izceļošanai."

Pad. savienība protestēja pret paredzēto pasaules žīdu kongresu Briselē, Beļģijā, lai apspriestu žīdu situāciju Pad. savienībā. Maskavas ziņu aģentūra TASS oficiālā paskaidrojumā deklarēja, ka tā ir pārsteigta, ka Beļģijas autoritātes nav aizkavējušas sarīkot „atklātu pretpadomju darbību." Pasaules žīdu kongress Briselē notiek no 23.—25. februārim.

Komūnistu laikraksts Pravda apsūdzējis pasaules cionismu par „sazvērestības aktīvitātēm" komūnistiskajās valstīs un ka cionisti ir vainojami Čechoslovakijas 1968. gada notikumu norisēs. Tā cionisms pirmo reizi tiek vainots par Aleksandra Dubčeka sāktajām reformām 1968. gada pavasarī, jo vairāki Čechoslovakijas liberāļi bijuši žīdu izcelsmes un tā cionisti esot ietekmējuši Dubčeku reformām.

Starplaikā noticis uzbrukums trīs padomju diplomātu automašīnām Vašingtonā, kas izsauca ASV ārlietu ministrijas tūlītēju atvainošanos un tālākus drošības pastiprinājumus padomju iestādījumiem un personālam Vašingtonā. Anonimi telefona ziņotāji brīdinājuši, ka uguns automobiļiem pielikta atriebībai par apiešanos ar žīdiem Pad. savienībā, nobeidzot ar vārdiem: „nekad vairs", kas ir militārās žīdu aizsardzības ligas lozungs.

Darbs mīl daritāju

Pērnajā gadā DV Toronto nodaļa ievērojami augusi biedru skaita ziņā un darbs paplašinājies gan ar jaunām nozarēm, gan arī saimnieciskajos pasākumos. 1970. gada sākumā nodaļā bija 340 biedru, bet gada beigās 357, pie kam biedru skaits turpina augt un līdz nodaļas gada sapulcei tajā bija 365 biedri. 1970. gadā miruši 6 biedri, izskaitīti 3 un dzīvesvietas maiņas dēļ citās nodaļās pārgājuši 4.

Aprūpes laukā Kanadas DV zemes valdes uzdevumā organizētā līdzekļu vākšana 14. jūnija un Ziemsvētku akciju ietvaros. Tā kā palīdzības darbs ir centrālizēts un tiek veikts saziņā ar DV KV, nodaļa tomēr sevišķos gadījumos sniegusi materiālu atbalstu arī arī saimnieciskajos pasākumos. no saviem līdzekļiem.

Sevišķi rosīgs ir bijis vanadžu kopas darbs. Kopā sastāv 73 vanadzes, no tām aktīvi darbojas 49. Pie vanadžu kopas nesen noorganizēts dziedātāju ansamblis ar 16 dziedātājām, to vada O. Liepa un V. Birzniece. Ansamblis jau uzstājies trijos sarīkojumos. Vanadzes ar savu darbu sekmējušas visus nodaļas sarīkojumus un organizējušas referātu vakaru. Kopš 1970. gada, 1. jūnija vanadzes dežūru kārtībā piedalās kluba virtuves saimniecībā. Kopas kases apgrozījums, ieskaitot iepriekšējā gada atlikumu, bija 8.114,74 dol., bet tīrais atlikums 946,59 dol.

Nodaļas sarīkojumu - kultūras daļa organizējusi desmit dažādus sarīkojumus, ko kopskaitā apmeklējušas 1175 personas. Sarīkojumi devuši arī teicamus ienākumus.

Informācijas darbā nodaļas pārstāvji aktīvi piedalījušies vairākās kopējās akcijās, kā parakstu vākšanai genocida apkarošanai okupētajā Latvijā, etnisku grupu rīkotajā antilejamiskā izstādē un vairākās pretkomūnistiskās demonstrācijās.

Pie nodaļas rosīgu aktivitāti parādījusi bibliotēka ar apmēram 2000 grāmatām un vairāk par 100 lasītājiem. Ir labas izredzes, ka grāmatu skaitu tuvākā laikā varēs pat dubultot, jo apzinātas vairākas mazas bibliotēkas, kas ir likvidācijas stāvoklī.

Jaunatnes ieinteresēšanai un iesaistīšanai nodaļas darbā, pirms dažiem gadiem tika nodibināta šacha sekcija. Tā tagad pārdēvēta par šacha klubu, kas iestājies arī vispārējā šacha līgā un piedalās tās rīkotajās sacensībās. No kluba dalībniekiem divi jaunieši piedalās arī DV globālajās šacha korespondences sacensībās.

Šaušanas sekcijas dalībnieki piedalījušies kā nodaļas, tā arī vispārējās DV meistarsacīkstēs, igauņu un lietuviešu rīkotajās šaušanas sacensībās gūstot labus panākumus. Nesen noorganizēta arī makšķernieku sekcija, kas rīkojusi 19 grupveida izbraukumus un vairākas makšķerēšanas sacensības.

Kā saimnieciski pasākumi pie nodaļas uzskatāmi DV nams un klubs. Idejiski DV nams pašreiz skaitās Kanadas DV organizācijas īpašums, bet faktiskais saimnieks ir DV Toronto nodaļa. Namā ieguldīti sevišķi prāvi nodaļas līdzekļi un daudzi uzlabošanas darbi paveikti talku veidā. 1970. gadā nama telpu īrēs ieņemti 8650 dol., bet apsaimniekošanas un uzlabošanas izdevumi bija 12.020,02 dol. 3370,02 dol. iztrūkums segts ar vecās mājas obligācijas maksājumiem, DV kluba peļņu un individuāllem ziedojumiem. Nama fiksētā vērtība, apbūves gabalu ieskaitot, pašreiz ir 54.367 dol., bet tirgus vērtība, protams, ir daudz augstāka. Uz namu nodaļai ir 20.886,62 dol. nekustāma īpašuma obligācija. Inventāra kopvērtība sniedzas ap 8000. dol.

Pateicoties vairākiem brīvprātīgiem darbiniekiem un vanadžu kopas līdzdalībai virtuves saimniecībā, DV klubs - bārs izveidojies par stabilu saimniecisku pasākumu un 1970. gadā devis 1487,76 dol. tīru peļņu. Kluba kopējie ieņēmumi bija 15.334,68 dol.Klubam ir visu alkoholisko dzērienu un tabakas preču tirdzniecības atļauja, kā arī attiecīgo iestāžu atļauja darboties svētdienās.

Ieskaitot visus pasākumus un mantu vērtības, DV Toronto nodaļas bilance uz 1. janvāri bija $82.216,70 aktīvā un pasīvā. Nodaļas valdes dažādo kontu apgrozījums bija 22..883,65 dol., bet valdes kases apgrozījums 7590,90 dol. ienākumos un 6831,62 dol. izdevumos ar 759,28 dol. atlikumu. Bloķētā aprūpes kontā un bēru fondā atrodas 725,16 dol.

DV Toronto nodaļas sporta kluba vispārējā darbība iztirzāta jau iepriekšējā gada sapulces atreferējumā.

— N.

HUSAKS TAISNOJAS

Čechoslovakijas komūnistu partijas vadītājs Gustavs Husaks devis rīkojumu advokātiem apturēt naudas prasību iesniegšanu pret bēgļiem Rietumos, lai piedzītu tiesas izdevumu samaksu par viņu aizmugurisku notiesāšanu par nelegālu izceļošanu no Čechoslovakijas. Husaks izteicies, ka šāda rīcība ir netaisnīga un ka ne viņam, nedz ministru prezidentam Strugalam nav bijis zināms par šādu paziņojumu izsūtīšanu. Tas pamudinājis Austrālijas, Kanadas un ASV oficiālas sūdzības, ka Čechoslovakija mēģina ar draudiem izspiest naudu 70.000 čechoslovaku bēgļiem, kas izbēguši uz Rietumiem pēc 1968. gada padomju invāzijas. Dažos gadījumos Prāgas advokāti bija izteikušies, ka tiesas izdevumus 70 līdz 100 dol. apmērā, pieprasīs bēgļu piederīgajiem Čechoslovakijā, ja viņi paši maksu nenokārtos.

Starptautiskā bēgļu organizācija „International Council of Voluntary Agencies" Ženēvā bija apsūdzējusi Čechoslovakijas valdību par mēģinājumu iebiedēt un izspiest no bēgļiem naudu, piedraudot ar spaidiem viņu piederīgajiem dzimtenē. Čechoslovakijas advokātu vēstules saņēmuši arī bēgļi Kanadā, kuŗu skaitu vērtē uz 12.000. Šīs vēstules radīja bažas un satraukumu Čechoslovakijas bēgļos Kanadā un viena daļa arī aizsūtīja pieprasīto naudas summu baidīdamās par represijām pret viņu piederīgajiem. Čechoslovaku nacionālās apvienības Kanadā ģenerālsekretārs Georgs Korns ieteicis ignorēt naudas pieprasījumus

VAI ARĪ VILIJAM BRANTAM DRAUD BRIESMAS?

Vācija meklē kādu bandu, kuŗai ir nodoms nolaupīt kancleru Viliju Brantu kopā ar viņa galveno padomnieku Horstu-Emki, kanclera speciālo uzdevumu ministru. Bonnas federālā policija publicēja uzsaukumu, aicinot visus godīgos pilsoņus sadarboties šīs bandas notveršanai, kuŗas skaitu vērtē ap 30. Līdz šim arestētas divas personas un, kāds pāris. Kāda 22 g. v. sieviete izbēga no uolicijas ar apsaudīšanos Frankfurtes rietumdaļā. Pēc laikrakstu ziņām nolaupīšanas plāns ir ieganstš, lai piespiestu valdību atbrīvot 13 „revolucionārus", kas atrodas policijas apcietinājumā.

ČIKAGAS PIECIŠI ATKAL ČIKAGĀ

ar jaunu satiriski - mūzikālu programmu „Tikai uz priekšu — ar drošu skatu atpakaļ!" Sarīkojumi notiks Latviešu namā 26. un 27. februārī plkst. 8.30 vakarā ar deju, galdiņiem, laipnu meiteņu apkalpošanu un bāru. 28. februārī notiks koncerts, sākums plkst. 5 pēcpusdienā. Piedalīsies Janīna Ankipāne (no Sv. Luisas), Ģirts Puriņš (no Pitsburgas), Uldis Streips (no Ročestras) un Uldis Ievāns, Alberts Legzdiņš un Ilmārs Dzenis no Čikagas.

ARĪ ZVIEDRIJĀ MĒĢINA NOLAUPĪT DIPLOMATUS

Zviedrijā divi kroāti iebruka Dienvidslavijas konsulātā Gēteborgā un aizturēja kā ķīlniekus 2 sievietes un 3 vīriešus draudot viņus nonāvēt, ja Dienvidslavijas konsuls nepanāks uz nāvi notiesātā kroāta Miljeno Hrkača atbrīvošanu Belgradē, pieprasot samaksāt arī 100.000 dolaru izpirkšanas naudu, kas līdz ar Hrkaču jānogādā lidmašīnā uz Spāniju 24 stundu laikā. Dienvidslavijas konsuls prasību noraidīja un lūdza zviedru policijas palīdzību. Kroatu nacionālistu Hrkaču 1970. gada decembrī notiesāja uz nāvi Belgradē par bumbas novietošanu, kuŗas eksplozijā viens nonāvēts. Dievidslavijas konsuls izteicās: „Šie vīrieši ir nelegālās organizācijas 'ustaši' locekļi, fašistu teroristi, kas vēlas pārstāvēt dienvidslavus dzimtenē un ārzemēs. Viņi strādā, lai sašķeltu Dienvidslavu federāciju un tur iznīcinātu sociālismu." Zviedru policija aplenca konsulāta namu un mēģināja abus kroātus telefoniski pārliecināt atstāt konsulātu. Abi kroāti atstāja ēku labprātīgi, nāves draudus neizpildot. Drīz pēc tam iznāca arī ķīlnieki, bāli un uzuztraukušies.

AKTUALAIS KANADĀ

★ Nesenajā Indiāņu - eskimu apvienības Kanadā sapulcē Piterborovā izrādījies, ka gandrīz neiespējami atrisināt klejotāju indiāņu problēmas federālās valdības vadlīniju trūkuma, kā arī attiecīgo nozaru savstarpējās „stīvēšanās" dēļ. Valdības atbalstītā pētījumu iznākumā konstatēts, ka pastāv sāncensība un nesadarbība balto un indiāņu grupu starpā, kā piem., labklājības, draudzības centru, apvienību un universitāšu organizāciju, kas visas vēlas darboties uz savu roku, bet neesot nevienas, kas uzņemtos atbildību par līdzekļu piešķiršanu vai uzņemtos vadību. Visvairāk indiāņiem kremt tiesu un labklājības iestāžu nespēja palīdzēt viņiem iekļauties pilsētu dzīvē. Novērojumus paredzēts iesniegt federālajai valdībai. Eskimi arī neapmierināti ar balto cilvēku viņiem piešķirto nosaukumu un vēlas, lai tos dēvētu par „inuikiem" krī indiāņu vārda „eskimi" vietā. Viņi pārmet federālajai valdībai, ka tā nevēloties nacionālas eskimu organizācijas rašanos un nesniedzot atbalstu Kanadas eskimu apvienošanai šādā organizācijā.

★ Kanadas frančiem nepietiek ar savas kultūras kopšanu pašu provincē, Kvebekā. Nule Ontario franču kanadiešu apvienība savā gadskārtējā sanāksmē vienprātīgi nosodījusi Ontario valdību par acīm redzamo intereses trūkumu atšķirīgas „franču ontariešu" kultūras saglabāšanā. Sanāksmes 225 delegāti, kas teicas pārstāvam provinces 600.000 frančus, vienojās savas kultūras saglabāšanas jautājumu pacelt nākošajās provinces valdības vēlēšanās. Apvienība bez tam vēlas arī nodibināt parallēlus iestādījumus provinces valdības mērogā, izglītības un saimniecības lietās.

★ Kvebekas jaundemokrati nobalsojuši par Kvebekas politiskās skatuves atstāšanu, tai vietā koncentrējot savus centienus federālajā politikā, lai panāktu Kvebekas tiesības uz pašnoteikšanos. Turpmākās provinces vēlēšanās jaundemokrati vairs nepiedalīsies. Par jauno Kvebekas NDP līderi ievēlēja bijušo Kvebekas skolotāju apvienības vadītāju Lalibertu, kas bija arī viens no 1969. gada skolotāju streika līderiem.

Padomju savienības Otrā pasaules kara varonis, rīdzinieks majors Grīša Feigins, kas pēc visu savu medaļu un goda zīmju nodošanas atpakaļ Pad. savienības kara mini stram Grečko, pagājušo nedēļu ieradies Telavivā, Izraēlā. Viņš bija ievietots Rigas psīchiatriskajā slimnīcā.

SPORTS

Ziemeļamerikas austrumkrasta un Kanadas latviešu meistarsacīkstes slēpošanā notiks 20. martā Montrealā, Labrenču kalnos, Blue Valley slēpotavā. Pieteikšanās līdz 10. martam pie Jāņa Vernera, 335 Chambley Rd., Greenfield Park, Montreal, Que. Tālr.: (514) 671-5808. Piedalīšanās jaunatnes un vispārējā klasē.

Ontario latviešu meistarsacīkstes slēpošanā 7. martā plkst. 11 rītā Happy Hills slēpotavā pie Orandžvilles jauniešiem un piedaugušiem (arī sievietēm). Tuvāka informācija pie V. Kļaviņa Toronto, tālr. 762-7188.

Draudzēm jāveic . . .

(Pārnesums no 5. lpp.)

pietiekami. Lauku īpašums atmaksājās ar tiem ienākumiem, ko ieņem vasaras mēnešos. Reizi gadā rīko loteriju, kas īpašumam ienes ap 4000 dolaru tīra atlikuma.

Sapulcē bija ieradies arī ALAs valdes priekšsēdis U. Grava, kas īsā uzrunā norādīja, ka draudzei bez parastā kristīgā darba ir arī citi pienākumi un tai jāveic sabiedrisks, kultūrāls un nacionālpolitisks darbs. Nujorkas draudze ar izpirkto ALAs biedru karšu skaitu atrodas otrā vietā.

Par draudzes priekšnieku ievēlēja līdzšinējo J. Riekstiņu, par valdes locekļiem uz 3 gadiem A. Milleri, E. Strazdiņu, L. Bierni, bet uz 1 gadu I. Pecholcu; revīzijas komisijā V. Cerbuli, J. Pelši, J. Medni, bet kā ALAs delegātus — J. Riekstiņu, A. Lejiņu, R. Rūsi. Visas vēlēšanas notika ar aklamāciju, jo bija tikai draudzes valdes uzstādītie kandidāti

Sapulce būtu noritējusi pilnīgi bez debatēm, ja V. Mateuss nebūtu debatējis „debašu dēļ", norunājot 15 minūtes. Daži atsevišķi jautājumi bija jāatbild arī ALAs valdes priekšsēdim U. Gravam.

—be.

Apdrošināšanas aģentūras vadītājs Ilmārs Andrejsons latviešu saimniecisko darbinieku dienā Latviešu namā Toronto sarunā ar ķīļu pārstāvi Klementu V. Nuško. Foto: J. Liģers

AITIŅU CIRPŠANAS LAIKĀ

Katru gadu izpildāmas ienākumu nodokļa aprēķināšanas lapas, kas līdz 30. aprīlim iesūtāmas Otavai uzrādot iepriekšējā gada ienākumu un. Dažāda karikatūra